

C

మహాశంకర రమణి

మహాశంకర రమణి

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయము

స్థాపితం : 1933

రిజిస్టర్డ్ : 1936

చేత ప్రోలు : కృష్ణా జిల్లా.

గ్రామము ఆఖరి ప్రాంతములో

గ్రామము నంబరు 2835

చదురు టు విభజన నంబరు 400

గ్రంథ దాన స్వచ్ఛం

గ్రామము _____

A

TPLA1010302 2834

ఆఖరి

400

ప్రేమలేఖ

సత్యం శంకరమంచి

నవీన గ్రంథమాల

పిఠాచలవాడ-2.

B

మొకటి ముద్రణ

నూర్చి, 1 9 6 3

సాదాప్రతి రు 1-25

మేలుప్రతి రు 2-60

ఐ దం త్ర
 ఆ వి డ ది
 హే హ వ ణ్ణ
 ఇవ్వడానికి

D

ఆ ఖ రి
ప్రేమలే ఖ

అనుబంధం

“ఇవేళిటితో నా జీవితం అయిపోయింది. నేను నా సర్వస్వాన్ని పోగొట్టుకున్నాను. నాల్వు హాయిగా వుండు. నా ప్రేమ పశులమైన తిరువ్వుతె యింక బతిక లేను. బ్రతికి ప్రయోజనం లేదు.... శశిపు.”

ఇలాటి వుత్తరాలు వ్రాసి - యిండు యిండు యలాటివి నిజంగా పశ్వసించి ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నవాళ్ళని నేను చాల మందిని ఏడుగు మను. నిజానికి ఈ కుటుంబం నేను ఎదుగుస్తూ యువకులలో అయి దారుగురు యీ పథమైన వారణాశివల్ల చనిపోయినవాళ్ళు.

మనం యలాటి కథలు చాల చదువుతున్నాం. చాలా యలావ సీనిమాలు చూస్తున్నాం. అందులో మువరో ఒకరు పప్పుకుండా నిండు యవ్వనంలో దోచుకు భవిష్యత్తుని నాశనం చేసుకుని ఏదో ఒక క్రిస్ట ఆపేకంలో ఆత్మహత్య చేసుకుంటారు.

ప్రేమించటం తెచ్చుకొడు. సరికిదా అది మనుష్యులకు కహజం. కాని శక్తిమ - చ్యాగం - పీడి అర్థాలు యిప్పుడే యునతయువకులకు సరిగ్గా, స్పష్టంగా దోడవడటం అవసరమనిపిస్తున్నది. పాశ్చాత్యులకి ఒక్క సరిగ్గా అర్థంకావాలి. ప్రేమ గొప్పదే. కాని జీవితం అంతకన్న గొప్పది.

జీవితం అనుభవాలకోసం మనకు చొరగిన సాధనం. ఇందులో సుఖాన్ని, ముఖాన్నికాద అనుభవించటం జీవించేవాడు చెయ్యవలసిన పని. ఏదో ఒకరికయిన అనుభవానే కోరుకుని అందుకు భిన్నమైన అనుభవాలు వస్తుంటే కాదునుంచి పీడితనం అనుకు కాదు - అవిచేరిం. ఎందుకు పీడితనం అనునంటే-ఆస్తిహార్య చేసుకొన్నానికి సూర్యులుగా చాలా పనులంటే ఎక్కువ ధైర్యం కాదు కాబట్టి. జీవితంలో వచ్చే అనేక అనుభవాల్లో ప్రజయం ఒక అనుభవం మాత్రమే. దానితో ఆపేసి - మిగతా ఎన్నో అనుభవాల సంపుటి అయిన భవిష్యత్తుతో తెగ తెంపులు చేసుకోవటం తొందరపాటుపల్ల జరిగిన పొరపాటు అనుభవ తప్పదు.

భగవంతుడిలోనూ, పునరన్మలోనూ నమ్మకం పున్నవాళ్ళకి ఆత్మహత్యపల్ల ప్రయోజనం కలిగదని నమ్మకం మిగిలటం శ్రేణిక. కాని ఆ సమ్మకాలేమీ లేకపోయినా ఆత్మహత్య అనవసరం అని బోధ పడాలి.

జీవితంలో వ్యక్తి అనుభవ పరంపరలవల్ల పరిసిస్తాడు. ప్రతి అనుభవమూ ఒక క్రొత్త పరకాసాన్ని కలిగించేట్లు చేసుకోవటం జీవించే వాడికి ప్రధానకృత్యం. చొంగలు, దుర్బాదులు, హంతకులు, మోసగాళ్ళు కూడా బ్రతికే వుండాలి. ఎంతమోరమైన పాపంకూడా మనుష్యుడు జీవించే అవసరాన్ని పోగొట్టుకోదు. నిజానికి తప్ప చేశాననుకొనేవాడు ఆ తప్పును తెలుసుకుని మంచిదారిలోపడే అవకాశం కోసం యింకా ఎక్కువ కాలం బ్రతకల్పిన అవసరంవుంది. పరిశ్చికి, వైరాగ్యానికి కూడా జీవితంలో చోటువుంది. వాటివల్ల ఒక పరితాపమైన అనుభవమూ, ప్రయోజనమూ ఉన్నాయి. పోనీ - మంచి, బెడూ అన్న మనుష్యుడిల్ని కాలనే అనుభవాన్ని దేవుల్లవైనా మనుష్యులవ్యక్తిత్వ వికాసంకలగాల. అందుకు సాధనంగా ఉపకరించేవన్నీ చివరికి "మంచి" గానే పరిగణించ వచ్చు.

మరి, ఎన్నో హాస్యమంకమమైన విషయాలు చిరు నవ్వులతో
 వీచుచున్నాయి. అవి అదనగనవు. అందులో నా నవ్వు, నా నవ్వు, నా నవ్వు,
 చూస్తే ఆనందమొకటి కలుగుతుంది. జీవితానికి మధ్య
 నున్న అంతరాన్ని పోషించుచుండగా — వెండిచీరలు ఒకటి చేసుకున్న
 తిరుమకవల్లి యా చిరునవ్వు చూసింది. అది ఒక Poetic necessity
 వుంది. కథలో ఒక కృతకమైన సమస్యను పరిష్కరించుటకు ఒక
 కామ - పోలెడు కథలుంటాయి. వీరిని చూడండి. అనుభవం,
 విరాసం ప్రదానం. అందులో జీవితం కన్న నీచతా incoherence గా
 వుంటుంది. కథలో జీవితం చేసుకోవడం అంటే జీవితాన్ని ఘోరంగా
 సంకుచితం చేసే అర్థం. గుర్రపిచ్చులు చూసేటట్లు సామాజికత
 సుందరమూ, అందమూ కాదు. ఒక్క పుస్తకం దానితోయిందని ఆ పేజీని
 మొదలుంటా పాఠశాల.

అంత Poetic గా నిండకపోయినా కొన్ని సందర్భాల్లో, వాస్తవా
 లనే చెప్పగలగే కృతకమే అవసరం. వీరిని మించి ఒక Positive
 outlook పరిశీలించడం సత్తువ కాదు. "ఎంత ఘోరమైన
 వాద అయినా ఒక ఎడారినిన్ను ఎక్కువ కాలం నిలువదు" అని అరిపిం
 చాడు - ఒక నాటకంలో అర్థం కాదు. నవ్వుటం, అరిచింపటం,
 అరిచింపటం మానన సమాజమైన ప్రపంచం. వీరికి ఘోరంగా విరుద్ధ
 మైన ప్రతిపాదన ఎంత Poetic necessity అయినా చిరం
 అనంతపుడు.

నవల కవిత్వంకన్న విశాలమైనది. ఇక్కడ వ్యక్తిత్వ వికాసాన్ని
 ప్రదర్శించడానికి ఎక్కువ అవకాశం వుంది. జీవితానికి ఒక అర్థాన్ని,
 ప్రయోజనాన్ని చూపించడానికి చోటువుంది. అలాటిదేదీరేననుకున్నా
 కనీసం యిందులో వాస్తవిక మానవ అనుభవాన్ని ఆవిష్కరింపజేయు
 వలసిన అవసరం వుంది. ఈ ప్రయోజనాన్ని తెలుగులో ఎందరు కథ
 యితలు దృష్టిలో పెట్టుకుంటున్నారో అని నా అనుమానం.

లోకంలో మనుష్యులంతా ఆవేశాలున్నవారే. అయినా కేవలం ఆవేశానికి పూర్తిగా దాసులు కాదు. సాధ్యమైనంతవరకూ ఆవేశాలని అదుపులో పెట్టుకోవటం మనుష్యులక్షణం. ఆవేశాలను పలాపడితే అలా తొంగిపోవటం చంటిపిల్లలకూ, పిచ్చివాళ్ళకూ తగును. కాని చాల తెలుగు సవలలలో పాత్రలు ఏందుకు లేకమైనా Restraint కాని కనీసం అందుకోసం ప్రయత్నంకాని లేకుండా ప్రవర్తిస్తారో నాకు బోధపడదు. జీవితంలో ఏమాత్రం జ్ఞానం వున్నవాళ్ళయినా ఆ యా సందర్భాలలో యిలా కొంత నిగ్రహంతో ప్రవర్తిస్తారని చెప్పడానికి పీలయిన సందర్భాలు అనేకం యీ మధ్యన వున్నాయి. నా కంటే వున్నాయి. ఆవేశం అవదులు దాటి నిగ్రహించుకోవటానికి సామాన్యునికి పీలురేని సీతిపేరు. అది నిగ్రహంకాని, తక్కియర్పం కాని లేకపోవటంపేరు. ఈ రెండవస్థితి మన సడలలో, సినిమాలో చాలా కనిపిస్తున్నదనే నా మనవి.

తెలుగుసవలలు ఇంచూర పైన చెప్పబడిన ఉన్నతప్రయత్నాన్ని చేసినా చెయ్యకపోయినా అందులోని పాత్రలు కనీసం మనుష్య సహజమైన హుందా, నిగ్రహంలేకుండా ఉన్నట్లైతే ప్రవర్తించటం చూస్తే అమాయకత్వం చదిచేవాళ్ళకి యివి గొప్పపనులు కావోయినా భావం కలుగుతుందని భయం వేస్తున్నది.

సత్యం శంకరమంచి - యీ దృష్ట్యాచూస్తే - చాల అద్భుతంమైన కార్తవ్యని చేశారు. ఈయన "నీర స్యుగరాలు," "అరి పేర్లు లేవు" - యీ రెండునవలలలోనూ Positive outlook స్పష్టంగా Fresh గాకనిపిస్తుంది. నిరాశలో, అస్థిహానిలతో ముగిస్తోయిన నవలా పాఠకులకు కార్తవ్య చెప్పడం చూపుతుంది యీయన సవలల్లో.

ఈయన పాత్రలు ఎలాగో హుందాలో, సాధ్యమైనంత నిగ్రహంతో ప్రవర్తిస్తాయి. అన్నిటికన్నా మేషం - మనుష్య సహజమైన మార్పుని ఈయన ధైర్యంగా పాత్రలచేత అంగీకరింపజేయటం.

సేత స్వగతంలో సేత రాజు తనని రాజన్నాడని దాదిపడినా అందుకు తట్టుకుని, సాంప్రదాయకంగా కథలలోలాగా జీవితమంతా నిరాశ అతోటి నిర్విపోవటమో, కేకపోతే చచ్చిపోవటమో చెయ్యకుండా, జీవితాన్ని Accept చేసుంది. మనస్సుయొక్క సహజ ప్రవృత్తిని, కృతరమైన పిచారభారంతో లొంగదీయకుండా దైర్యంగా వాళ్ళలో మార్పు చూపిస్తాడు రచయిత.

‘అఖరి పేర్లులేఖ’ లో కూడా యింతే. రామం ప్రాణంతన్న మిక్కుటంగా ఆ అమ్మాయిని పేర్చింది. తన పేర్లు ఫలమైపోయిన తర్వాత చచ్చిపోవడమంటాడు. మరణ ప్రయత్నానికి ముందు తన గత జీవితాన్ని ఆమెకు పుత్తం రాస్తూ జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుంటూండగా - ఆ అమ్మాయి చాలా స్వార్థంతో ప్రవర్తించిందనే ఊహ వస్తుంది రామానికి.

రామం బ్రతకటానికి - ఆ అమ్మాయి ప్రసరనమెడల ద్వేషం రాకపోయినా - అనిష్టం - అమాషాగా చోహానం చేస్తుంది. ద్వేషంవల్ల కూడ అల్పపరిధిలో రాన్ని ప్రయోజనాలున్నాయని అనిపిస్తుంది మరీకి. ఒక స్థితిలో గాఢంగా ప్రేమించినవాడు ప్రేమవిధంమైన తర్వాత నిలవటానికి, చిరుద్వేషం - రోగిని బ్రతికించే ప్రయత్నం పనికివస్తుంది. కాని, సర్వకాలీ ఈ ద్వేషం ప్రయోగించసక్కులేదు. ద్వేషకహితంగా కూడా ఈ ప్రయోజనాన్ని సాధించడమిచ్చు నడుకుంటాను. అయినా రచయిత ఈ నవలలో రామానికి ఈ విధమైన Disillusionment ఉసుకురావటం ఆవేశకమైన మాట్లు అవుతుందని భావించాడు. తచ్చిన్నమైన మార్పు మరీ మేధాగరిం ఆయి, నరాంకు అందరిపోయే ప్రమాదం వుంది అప్పుడది నవలకాకుండా థీసిస్ అయిపోవచ్చునని రచయిత భయంకా వుంది.

ఏది ఏట్లా అయినా రామం పాత్రలో ప్రధానమైన చివరిమార్పు రావటానికి ఈ Disillusionment చిన్న గొప్పదైన, బలమైన సన్నివేశాన్ని ఏర్పరచటం రచయితచేసిన చాల మంచివని. భవిష్యత్తుకీ,

అశనీ, అదేశానికీ, త్యాగానికీ, బ్రతుకుకీ, అనందానికీ - ఒక్కమాటలో మానవ ప్రవృత్తిలోని సాంఘిక్యానికంతటికీ పరమావధి నూతన శిశువు. అప్పుడే ప్రపంచంలోకివచ్చి "త్యాగ" మనే అరుపుతో "నేనువచ్చాను", అని గంభీరంగా ప్రకటించి నమోదిస్తాది గొంతుక కతానాయకుడికి, కథకీ, చదివేవాళ్ళకీ కొర్రలోరాన్ని చూపిస్తుంది. బ్రతుకు ప్రణయంతో ముగిసిపోవని - ప్రణయంతో ఆరంభమౌతుందని పాఠం చెబుతుంది పిల్లవాడి నీకుపు.

ఈ కథ ముగియడంలో హాయిగా, కన్నీళ్ళు చొచ్చి, సముద్రపు టంచుదగ్గరనుంచి వచ్చిన చల్లగాలి లాగ మనసు తేలి పడుతుంది.

ఈ నవలలు ఉత్తమమైన నవలలు అవునో రావో తేల్చేపని నాది కాదు. వేలాది పాఠకులది - వారి తరువాత వచ్చే కాలానిదీ.

కాని యిది కొర్రదారి అని, అశనీ, ప్రవృత్తిని ప్రతిపాదించే ఆరోగ్యకరమైన మార్గమని, యివి ఎప్పటికన్నా చూడ ఇప్పుడు తెలుగు యువతీయువకులకు అవసరమని నా నమ్మకం. అందుచేని యివి మంచి పని నా విశ్వాసం.

*

*

*

*

*

బ్రతకటమా ? కావటమా ? అనేది ఒక్కటే తాత్త్విక సమస్య మిగతా వేరీ తాత్త్విక సమస్యలు కావన్నాడు అల్బర్ట్ యూ 'మిత్ ఆఫ్ సిసిఫస్' అనే పుస్తకంలో.

నిజమే. "To be or not to be" అన్నది ఒక్కటే ప్రశ్న. దానికి సమాధానం అక్కర్లేనివాళ్ళు అసలు ఆ ప్రశ్నే పుడయించని వారూ వేరు. కాని ఈ ప్రశ్నతో మధనపడేవాళ్ళు అంతకన్న ఎక్కువ Awakeness పున్నవాళ్ళని మాత్రం ఒప్పుకోవాలి. వాళ్ళ చర్చల మీదే మనుష్యలోకపు మంచిపనులు ఆధారపడి ఉన్నాయి. వాళ్ళ ప్రశ్నకీ సమాధానం దొరకటం అందుచేత అవసరం.

ఇది ప్రముఖంగా అర్థగతమైన ప్రశ్న అని. ఎవరి ప్రశ్నకి వాళ్ళు సమాధానం చెప్పుకోవాల్సి, ఒకడు తిన్న అన్నం మరొకడు జీర్ణం చేసుకోలేనట్లే, ఒకరి సమస్యని మరొకరు తీర్చలేరని తెలుసు. కాని ఆ సమస్యని దాంతు నిశ్చితత్వంతో నైనా చర్చించటం ఉపకారకం కాక పోవనే ఆశపుంది. అందుకని ఈ చర్చ.

పేల్చేరు నారాయణరావు—

8

→

→

→

→

→

ఆఖరి ప్రేమలేఖ

సుశీలనే అమ్మాయికి- ఇది నీకు నేను రాసే ఉత్తరాల్లో చివరిది. నీకేకాదు ఈ ప్రపంచంలో ఇంకెవరికీ కూడా రాయబోవటం లేదు.

అంతేకాదు. ఈ ప్రపంచంలో నేను ఇంకేవరీ చెయ్యబోవటం లేదు ఈ ఉత్తరం రాశాక. ఇదే నా జీవితం ఆఖరున నేను నిర్వర్తించే కార్యం! ఎన్నడన్నా అనుకున్నానా, నా ఆఖరి ఊణాలు నీకు ఉత్తరం రాస్తూ గడుపుతానని. నే ననుకున్నానూ, నేను కనీసం డెబ్బై ఏళ్ళదాకా బతుకుతాను. నా సుశీల వృద్ధురాలై పోతుంది, చుట్టూ కొడుకులూ, కోడల్లూ, మనవలూ భూదేవిలా ఉంటుంది. వాళ్ళ చదువులూ సంసారాలూ చుక్కదిద్దుతూ ఇంకొకంతకీ సూత్రమై, వాడకంతకీ పెద్ద పాత్రైక్కున వెలుగుతుంది- అని ఎన్నను కొన్నాను! నే నీ లోకాన్ని విడిచి పెళ్ళి సమయంలో నా మంచంచుట్టు నువ్వు, కొడుకులూ, కోడల్లూ, మనవలూ అంతా ఉంటారనీ, మిమ్మల్నందన్నీ నేను ఆఖరిసారి పరిశీలనగా చూస్తాననీ, మనవల్ని జాగ్రత్తగా చూడ

మని కొడుకులకి చెప్తాననీ, 'నాయనా! అమ్మ జాగ్రత్త!' అని నిన్ను అబ్బాయిలకి అప్పగిస్తానని. ఒక్కసారి నీ వైపుచూసి శలవు తీసికొంటానని, నీ కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగినప్పుడు నేను సన్నగా నవ్వుతానని, అందులో భయంలేదు. భగవంతుడు మేలుచేస్తే మళ్ళీ కలుస్తాం అన్న ఓదార్పు ఉంటుందని, ఆలోకంలో నీకోసం ఎదురుచూస్తూ ఉంటానని చెప్పి హాయిగా కళ్ళుమూస్తాననీ- ఎంతో ఊహించుకున్నాను.

కాని మనుషుల ఊహలు, కోరికలు అన్నీ జరిగితే చిత్రం ఏముంది? జీవితంలో ఏం జరగబోతోందో నీకు ముందే తెలిస్తే అసలు అందమే లేదేమో! నీవు ఆశించనిది అకస్మాత్తుగా మీద పడి, తప్పకుండా జరుగుతుంది అనుకున్నది మధ్యలోనే తెగిపోయి ఆశ, నిరాశ, బాధ సంతోషం వీటిల్లో మెలితిరిగి పోతూ, అనుకోనివీ, అనుకొన్నవీ అన్నీ కలగలిసి, జీవనగతిని తిప్పేస్తుంటే అందులోపడి పరుగెత్తటమేగా మనిషి చేసేది!

నీ సాహచర్యంలో తలపండి ఈ జీవితాన్ని ముగిద్దామని ఆశలు పెట్టుకున్నాను. కాని నా ముఖైఫ్తయో ఏమీ నీవు నా నుంచి విడిపోతానని, ఇంకొకరి జీవితంలో భాగస్వామిని వచ్చతావని నే నెన్నడూ అనుకోలేదు. ఏనాడు ఆబాట మొదట్లోనే నిన్ను విడిచి వెళ్ళిపోయానో, ఆ ఊణాన్నే అనుకున్నాను నే నీ ప్రపంచాన్ని విడిచివెళ్ళక తప్పదని. నా యీ నిర్ణయం చొచ్చుకొంతో కూడినదిగా నీకు కన్పించవచ్చు. లేకపోతే నీమీద కని

కొద్దీ నేనీపని చేస్తున్నాననుకోవచ్చు. నిజం చెప్తున్నాను. నీమీద నాకు కోపంలేదు. కాని సుశీలా! నువ్వు నన్ను పిరికివాడుగా భావిస్తే అందులో కొంతనిజం ఉందేమో! కాని ఒక్కసాగతి! నేను ఒంటరిగా ఈగుండె గాయాలతో, చెట్లూ, పువ్వులూ, పిల్లలూ నా ఒంటరితనంచూసి నవ్వుతుంటే, ఈ ఎడారి ప్రయాణం నేను చేయలేను. ఆబాధ నాకు తలుచుకుంటేనే దుస్సహంగా ఉంది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో నీనుంచి, ఈ లోకంనుంచి శలవు తీసికొని వెళ్ళిపోవటం పిరికితనమా? నువ్వేమన్నా అను! ఆ నిర్ణయాన్ని న్యాయం, అన్యాయం, సమంజసం అసమంజసం మొదలైన ప్రమాణాలతో కొలవడం నా కిష్టంలేదు. అది అవసరం, తప్పనిసరి, ఆపదర్థం- ఎంచేతో నా కొక్కడికే అర్థమవుతోంది. నువ్వు కొంచెం తాపీగా నాకళ్ళు పెట్టుకుచూసి, నా ముసుగుతో ఆలోచిస్తే నీకూ అర్థంకాకపోదు.

నువ్వు ఈ ఉత్తరం సొంతం చదువుతావుగా! ఇదిసొంతం చదవటానికి కొంత ఓపికకావాలి నిజం! విసుగు పుడుతుంది. ఇంటికి వెళ్లివేసి మంగళ తోరణాలుకట్టి నిన్ను పెళ్ళికూతుర్ని చేస్తున్న ఈ సమయంలో నువ్వు ఈ నాఘోషఅంతా చదివితే, నామీద నీకు జగుప్స కలగొచ్చు, అసహ్యం వేయొచ్చు. కాని సుశీలా! నిన్ను కోరుకుంటున్నాను. ఈ ఉత్తరం సొంతంగా చదవ్వా? మధ్యలో ఆపకుండా చివరిదాకా చదువుతానని మాట ఇవ్వరా? నిన్ను కష్టపెట్టే కోరికే కోరుకుంటున్నాను, పోనీ! కొన్ని క్షణాల్లో నశించబోతున్న ఈ నిర్భాగ్యుడిమీద జాలి

పడైనా నా కోరిక మన్నించవూ? నేను వెళ్ళిపోయాన్నా ఈడ త
రంలో నా ప్రాణం ఉంది సుఖీలా! నా ఆశలు, నా బాధలు, నా
నీచత్వం, నా జైగిపోయిన పూలమాలలు, నాగాధ, నా ఊపిరి
అంతా ఈ డ త్తరం. దీన్ని నువ్వు సొంతం చదివివే అరాంతరంగా
ముగిసిన నా బ్రతుక్కొక అర్థం. నా ఆత్మకు శాంతి.

నిన్ను పెళ్ళికూతుర్ని చేస్తున్నారా సుఖీ? నీ కాళ్ళకి
పసుపురాసి పారాణి పెడుతున్నారా? నా కెప్పుడో వెనకోసారి కల
వచ్చింది నీచిట్టి పారాణి పాదాల్ని ముద్దుపెట్టుకొన్నట్టు. నిన్ను
ఆ మర్నాడు అడిగాను జ్ఞాపకం ఉందా- నీ పాదాలకి పారాణి
పెట్టుకుంటే చూద్దామని ఉందని. నువ్వు 'చూడాలనుందా?'
అన్నావు నేను అవునన్నట్టు తలూపాను. అప్పట్లో నా కోరిక
తీర్చటం నీ కెంత సరదా! కోరిందే చాలు అన్నట్టుండేదానివి
కదూ! పారాణి ఎందుకు గోరింటాకు పెట్టుకుంటాను నాలుగు
రోజులుంటుంది అన్నావు. ఆ మర్నాటినుంచి సింఘారం పండి
నట్లు, నీ రోజూ పాదాలచుట్టూ గోరింటాకు ఎర్రగా వెలుగు
తుంటే, ఆ చిన్ని పాదాల్ని, వేళ్ళని గోళ్ళని అదేపనిగా చూసే
వాణ్ణి. నా కప్పుడే అనిపించింది నిన్ను పెళ్ళికూతుర్లా చూడాలని.
నువ్వు పెళపెళలాడే పట్టుచీర కట్టుకుని, సుదుటిమీద చంద్ర
వంకలా కల్యాణతీలకం పెట్టుకుని, బుగ్గన వెక్కిరింపుగా చాచు
చుక్క అద్దుకుని వెనక పూలజెడ భారంగా కమల్తుంటే బయటగా
అడుగులేసుకుంటూ వచ్చి నాపక్క పీటమీద ఒదిగి కూర్చుని
చెంప మోకాలికి చేర్చి నువ్వు నేల చూస్తుంటే, నేను కొంచెం

పక్కగా క్రీగంట నిన్ను చూసి- సరే వాడిలైమ్, ఆ ఆలోచన ఇప్పుడు రాకూడదు.

మీ దొడ్డినిండా పందిరి వేసిఉంటాను. పందిరి పారిజాతం చెట్టుని మూసెయ్యలేదుగదా! నీకు అత్తనాను ఇప్పుడే చాలా నగలు పెట్టానుట! నిన్ను ఆపెళ్ళి అలంకారాల్తో ప్రత్యక్షంగా చూడకపోయినా, ఊహించుకోగలను. కొత్త చీరే లేవైనా కొనుక్కున్నావా? నీ ప.మొస లేత నీలం పట్టుచీర లేప్పకుండా కొని ఉంటావు. దానిమీద ముఖమల్ జాకెట్ అంత బావుండ దయ్యో! సరే నీ ఇష్టం అదే వేసుకో. ఇదివరలా అన్నింటికీ నీమాటే నెగ్గాలని మొంకెయ్యకేం. సర్దుకుపోవడం నేర్చు కోవాలి. సుశీ! నీకు కోజూ రాత్రిపూట పారిజాతాలు కావాలంటే ఇంకెలా వస్తాయి? నేను కోజూ సాయంత్రం నీ గ్లెసికి వచ్చింప్పుడు, ఆకబుర్లు ఈకబుర్లు చెప్పుకుని తిరిగి వచ్చేస్తుంటే, అప్పు డగేదానివి పారిజాతంపూలు కోసిపెట్టమని. నాకు బోపల విసుగేసేది. ఒక్కోసారి కోప మొచ్చేది. చీకటిపడ్డాక వేధించకపోతే వెల్లుకున్నప్పుడు అడక్కుడదా! అని చీరాకు పడేవాణ్ణి. నీకెప్పుడు పొద్దుసూకింతర్వాత చీట్లో పారిజాతాలు గుప్పుమంటే గానిజ్ఞాపకం వచ్చేదికాదు. పువ్వులు కోసివ్వటాకై తే బద్దకించేవాణ్ణిగాని, కోసి చ్చింతర్వాత వాటిని నువ్వు ఒళ్లో పోసుకుని దండ గుచ్చుతుంటే నాకు వెళ్ళబుద్ధయ్యేదికాదు. అట్లాగే చూస్తు కూర్చునేవాణ్ణి. నువ్వు సూరేని ఏళ్ళసంగమన పట్టుకోవటం, దారాన్ని పొడుగ్గా

లాగి చటుక్కున నూదిలోకి ఎక్కించెయ్యటం, గబగబా నూదిలో పువ్వులుగుచ్చి దారాన్ని సద్దుతూ లోలాకులమాల అల్లుతుంటే అదంతా నాకు తెలియని విద్యలా విచిత్రంగా ఉండేది. మాల గుచ్చుతూ నువ్వు తలెత్తి తదేకంగా చూస్తున్న సన్ను చూసి నవ్వేదానివి. మళ్ళీ తలొంచుకుని మాల అల్లేదానివి. మధ్య మధ్య తల పెకెత్తి నవ్వుతూ, మాల అల్లుతూ ఉన్న నిన్ను చూస్తూ నేను కాలం మర్చిపోయేవాణ్ణి. నాలుగుపూలు మిగిల్చి దండ పూర్తిచేసి 'ఇదిగో నీపూలు' అని ఆ నాలుగు పువ్వులు నా కిచ్చేదానివి. ఇట్లా ఇవ్వటం మొదలెట్టిన మొట్ట మొదటిరోజు ఏం జరిగిందో నీకు జ్ఞాపకమందా? 'ఇదుగో ఈ నాలుగుపూలు నువ్వొంచుకో' అన్నావు.

'నా కక్కల్లేదు నేనేం ఆడపిల్లని కాదు.' అన్నాను.

నువ్వు ఆమాటకి ఆశ్చర్యపోయినట్లు చూసి 'నీకు పువ్వు లంటే ఇష్టంలేదా?' అన్నావు.

నాకు నిజంగా పువ్వులంటే ఎంత ఇష్టమో చెప్పటానికి అది సమయంకాదు. నేను హానం పట్టాను.

'కష్టపడి పువ్వులు కోశావుకదా! ఇంద తీసుకో' అన్నావు.

నేను మాట్లాడకుండా పువ్వులు అందుకుని ఒక్కసారి వాసనచూచి 'నువ్వు తల్లో పెట్టుకున్న చెండులోవి నాలుగు పూలు తీసిస్తే మరీ బాగుంటుంది' అన్నాను.

‘ఆహా! అట్లాగా!’ అన్నావు. అసలు అదొక సమాధానమా! కాస్తేవు నీ పెదవులమీద చెరగకుండా చురక త్తిలాంటి చిరునవ్వు.

ఆరోజునుంచి నువ్వు దండ గుచ్చుకుని మిగిలిన నాలుగు పూలు ఎప్పుడు నాచేతిలో పెడ్తావా అని ఎదురు చూసేవాణ్ణి. ఒకరోజెందుకో నేను తొందరపనిమీద వెళ్ళాల్సివచ్చింది. నువ్వు తీరిగ్గా మాల అల్లుతున్నావు. అవతల నాకు టైం అయిపోతోంది. ‘ఈ నాలుగు పువ్వులూ తీసికెళ్ళు’ అన్నావు నువ్వు.

‘నువ్వు దండ సొంతం గుచ్చుకుని తగ్లో తీసుకుమొని, మిగిలిన పువ్వులివ్వాలి’ అన్నాను నేను.

‘అయితే మాల అద్యేదాకా ఉండు’ అన్నావు నీవు.

‘ఉంటున్నా లే. త్వరగా కానీ’ అని అటూఇటూ తిరుగుతున్నాను. నాకు టైం అయిపోతోంది. ‘ఇంకెంతసేపు ఈరోజుల్లా అల్లేట్టున్నావు’ అని విసుక్కున్నాను.

నువ్వు మాలకట్టటం ఆపేసి ‘అట్లాఅయితే అసలకట్టను’ అన్నావు.

‘ఏం నాకోసం కట్టుకుంటావా?’ కోపంగా అన్నాను.

‘నాకోసమే కట్టుకుంటున్నాను. నా ఇష్టమొచ్చినంతసేపు తీరిగ్గా కట్టుకుంటాను’ నువ్వు కోపంగా అన్నావు.

నాకు చెడ్డ కోపమొచ్చింది 'అయితే కట్టుకో. నాకు నీ పువ్వులు అసలు అక్కర్లేను' అని చుసచుస వెళ్ళిపోయాను.

నేను ఏపనికోసమైతే తొందరపడివెళ్ళానో ఆపనికాలేదు. సాయంత్రం పువ్వుల దగ్గర మన పోట్లాట జ్ఞాపకం వచ్చింది. రూమ్ కి పోవడానికి మనసొప్పలేదు. సరాసరి నీదగ్గరకొచ్చాను. నువ్వు నీగదిలో కూర్చుని చదువుకుంటున్నావు. నా అడుగులు చప్పుడుకే లేచి నాకెదురు వచ్చావు. నువ్వు నాకోసమే ఎదురు చూస్తున్నట్లు నిపించింది. ఇద్దరమూ మాట్లాడలేదు. నిశ్శబ్దంగా నవ్వాం. 'పువ్వులు కావాలా' అన్నావునువ్వు. నేను అవునన్నట్లు తలూపాను. నువ్వు చటుక్కున జడలోంచి చెండు తీసి సగానికి తుంచి నాకిచ్చినావు. నేను రెండు చేతుల్లో అంతుకుని తిరిగి వచ్చేశాను.

ఆ మర్నాటినుంచే కదూ మనం ఒకళ్ళకొకళ్ళం ఎక్కువ కావలసిన వాళ్ళం అయ్యాం!

ఇంక, నాకు రోజూ అలవాటుగా ఎవరు పువ్వులిస్తారు? నీ చేతిమీంచి పారిజాతాలు అందుకోకుండా నే నెలా నిద్ర పోతాను? శేఖరానికి పువ్వులంటే అంత ఇష్టం ఉందో లేదో! అతను పువ్వుల్ని చూసి నీ అంతగా పొంగి పోలేనోలే! 'చేతి మీంచి పువ్వు లందుకోవాలని ఆరాట పడవోలే, నీ ఊహాలో, మనసులో, చూపులో, పలుకులో పువ్వుల్ని చూడలేకపోతే బాధ పడకేం! సర్దుకుని నచ్చచెప్పుకుంటావుగా! ఇలాంటి చిన్నచిన్న

విషయాలకి నువ్వు మనసుకట్ట పెట్టుకుంటే నేను చూడలేనమ్మా!
శేఖరం మంచివాడు. జీవితమంతా అలాని పక్క- అందంగా
హాయిగా నడవాలి!

కళ్ళలో నీళ్లు తిరిగినాయి. అందుకని ఉత్తరం రావటం
కాసేపు ఆపాను.

రెండు సిగరెట్లు వెంట వెంట కాలాల్చాను. కప్పు టీ
తాగాను. నాకేవీటో ఈ రాత్రి గబగబా అయిపోతున్నట్లుంది.
నాకీ ఉత్తరం గబగబా రాసి ముగించేయ్యాలని ఉంది. అందు
కని టీ తాగుతున్నా సిగరెట్ కాలుస్తున్నా ఒక తొండు హడా
స్రి, రైలు ప్రయాణం చేయబోతున్నవాళ్ళు చకచకా అన్నీ
స్దేశంకుంటున్నట్లు నా ప్రయాణం దగ్గర పడుతోంది. నా ఎదు
రగా అలారం టైంపీస్ గంటలు గంటలు దాటిపోతోంది. నాకు
భయం! ఈ రాత్రిలోగా అన్నీ ముగించుకోగలనో లేదోనని.
నాకింకేమున్నాయి ఈ లోకంలో నిర్వహించవలసిన కార్యాలు
ఈ ఒక్క ఉత్తరం తప్ప. ఈ ఉత్తరం ఈ రాత్రే పూర్తవ్వాలి.
నేను సూర్యోదయం చూడకూడదు. ప్రత్యాపంలోని ప్రశాంతత
భయం, ఉదయ సూర్యకిరణాలు చల్లగా భూమిని తాకుతున్న
ప్పుడు భయం, హాయిగా నిద్రపోయి ఉల్లాసంగా లేస్తున్న మను
షులు, సప్తలు, కేరింతలు - భయం! భయం!

నా వూహాలు, భావాలు ఒక క్రమంలో రావటం లేదు.
ఒకదానిలో కొకటి చొచ్చుకుపోవడం, గబగబా తీసుకు

పోవటం, సగం కో విరిగిపోవటం. అందుచేత ఈ ఉత్తరం ఒక క్రమపద్ధతిలో ఉండకపోవచ్చు. నేను చెప్పదలచుకున్నది స్పష్టంగా చెప్పలేకపోవచ్చు. ఈ చెల్లాచెందరైన పూసల్ని చేర్చి దండ గుచ్చుకోగలవుగా! కొంచెం సేపట్లో వరించబోదే, నా జీవితానికి క్రమమేమిటి, ఒక పద్ధతేముంటుంది? అస్తమించబోతున్నవాడి బలహీన అర్థం కూడానా? కాని సూర్యుడే స్తమించటానికి అర్థం ఉంది, అందం ఉంది. నేను సూర్యుడే కాదనుకో. అయినా సూర్యుడు మళ్ళీ రేపు ఉదయించాలి. నేను కాదు.

నేను ఆత్మహత్య చేసుకోబోతున్న విషయం మళ్ళీమళ్ళీ చెప్పున్నాకదూ! ఎంచేతో అదే మనసులో కరుణ్తోంది. ఇది నిన్ను కంగారు పెట్టడానికి మాత్రం కాదు. చావు సహజముగా ఎప్పుడో వస్తుందనుకుంటే దాన్ని గురించి అంతగా పట్టించుకోక పోవచ్చు. కాని మృత్యువు గడప దగ్గర నాకోసం ఎదురు చూస్తున్నప్పుడు అదే పదే పదే జ్ఞాపకం రావడం ఆశ్చర్యం లేదేమో! కోరి మరణించబోతూ మరణం గూర్చిన చింతన ఎందుకో? అదో బలహీనత. భయం మాత్రం కాదు. నేనూ మనిషి నేగా! నాకూ కొన్ని బలహీనతలు. కొన్ని బలహీనతలు అందంగా ఉంటాయి. అన్నీ వాదిలేసుకుని ఆశలూ, కాలం, నెత్తురూ, వేదన అన్నీ నీచట్టూ అల్లుకుని నిన్నే ఆరాధించటం నాలోని పెద్ద బలహీనత. గొప్ప హాయి. ఆ బలహీనతనల్లనే

నే నీ లోకాన్ని విడిచి వెళ్తున్నానన్న భావం కలిగించప్పుడు నాకు విచారం లేదు. సుఖంగా ఉంటోంది.

చిత్రం చూశావా సుశీ! ఈ రాత్రితో నేను వెళ్ళిపోవాల్సి నిర్ణయించుకున్నాక నాకేం తోచలేదు. ఒకసారి బజారు వెళ్ళివద్దామనుకొన్నాను. గబగబా బయలుదేరి బయటికివచ్చినవాణ్ణి తిరిగి లోపలికి వెళ్ళాను. పెళ్ళాగోంచి ఇస్త్రీ ఫాంటు పట్టి తీసివేసుకున్నాను. రోజూకంటే ఎక్కువసేపు తల దువ్వుకున్నాను. అద్దానికి ఆఖరుమాటగా రేపటినుంచి నాముఖం నాకు చూపించే పని నీకులేదని చెప్పాను. ముఖం మళ్ళీ మళ్ళీ అద్దంలో చూసుకున్నాను. ఆ అద్దం నేను కాలేజీలో చేరినప్పుడు కొన్నది. నీతోపరిచయం కాకమునుపునుంచీ నాముఖం దానికి తెలుసు. నీ పరిచయంలో కలిగిన సంకోచాలు, సుఖం, గాఢ, నిద్రలేని రాత్రిళ్ళు, సంతోషపుపొంగులు అన్నీ చూసింది ఆ అద్దం. కళ్ళు పెద్దవిచేసి అద్దంలో నా ముఖంలోకి చూసుకున్నాను. అడుగో! రామం... వెల్లటి నీలి కళ్ళు... పొడుగు ముక్కు, ఒత్తయిన పెనవులు, ఉంగరాల బట్టలు... అనుగో! ఆకళ్ళలో నెత్తెరు... గొంతులో గాయాలు... దగాపడ్డవాడు... శాపంచేత కూలిపోతున్నవాడు అందరూ ఒంటరినిచేసి పోతే, అసహాయంగా కెవ్వన అరుస్తున్నాడు... అద్దం టప్పున కింద పడేసి బయటకు పరుగెత్తుకొచ్చాను.

దోవలో సీతారామయ్య 'బావున్నారా?' అని పలకరించాడు. నేను నీచగా డ్రస్ చేసుకున్నానని మంచి మూడ్ లో

పున్నాసనుకున్నాడో లేక నా కళ్ళలోని దైన్యాన్ని చూసే పలకరించాడో నేను సమాధానంగా తూపి ముందుకు నడిచాను. సీతారామయ్య చేతిలో పళ్ళు చూసినట్లు జ్ఞాపకం. పళ్ళంటే నా కెందుకో ఇష్టం. రుచిని గురించికాదు. ఆ సృష్టి తలుచుకున్నకొద్దీ ఎక్కడలేని ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. 'పండు'-నిండు బియ్యంకులా, మూర్తిభవించిన సుఖంలా, హాయిలా, మాధుర్యంలా..... సీతారామయ్య భార్యకు పళ్ళంటే ఇష్టం. బహుశా ఆమెకోసమే కాబోలు కొనుక్కుని గబగబా పోతున్నాడు. సీతారామయ్య భార్య- పేరేవిటో ఎప్పుడూ మర్చిపోతూ ఉంటాను. వరలక్ష్మి, మహాలక్ష్మి ఉంది, ఎంతమంచి ఇల్లాలు!

అయ్యకు హోటల్ వచ్చింది. తెలిసిన సర్వర్ నన్ను చూసి దగ్గరికొచ్చాడు. అతనివైపు చూసిందే తడవుగా ఏవో చేంతాడంత చెప్పాడు బీరువాలవైపు చూశాను. దానినిండా రంగు రంగుల స్వీట్లు, అన్నీ తినేద్దామనిపించింది. ఏవేనో అన్నీ తేమ్మన్నాను. బిల్లనిండా తెచ్చి పరిచాడు. కానీ ఏదీ తినబుద్ధి కాలేదు. కొన్ని కొరికాను కొన్ని అలాగే వదిలేశాను. సర్వర్ కాఫీ తెస్తూ కళ్లు పెద్దవిచేసి ఆశ్చర్య పోతున్నాడు. వెంక్కుతిరిగి వెళ్తూ బహుశా నవ్వుకుంటూ కూడా ఉండొచ్చు. బిల్లు తీసి కొని కౌంటర్ దగ్గరికొచ్చాను. అక్కడ అయ్యర్ తమ్ముడున్నాడు. అతనంటే నా కిష్టంలేదు. ఒకసారి మాట పేచీపచ్చి ఇద్దరం ఘర్షణ పడ్డాయి. అయినా రేపు ఎలాగూ వెళ్లిపోయాను.

వాణ్ణి ఒక్కసారి తన్ని పోదామనిపించింది. ఆ ఆలోచనకి నవ్వు కున్నాను. నా బాంకు పుస్తకం ఆఖరన బోతుంది నాకింకా మనుషులమీద కోపమేమిటి? అనిపించింది. బిల్లు ఐదురూపాయల నోటు కొంటర్ మీద పెట్టా అయ్యర్ తమ్ముణ్ణి పలకరించాను 'బాప్తున్నారా?' అని. అయ్యర్ తమ్ముడు మొవట కంగారు పడ్డాడు నా ప్రసన్నతకు. అంతలో తేరుకుని మొహమింత చేసి కొని నోరంతా విప్పి 'ఆ' క్షేమమే! మీ ఆరోగ్యం బాగా ఉండిందా? కొంచెం చిక్కిపోయినారు. మీరు కాఫీదా ఎక్కువ తాగుదురు. కొంత తగ్గించవలె.....' అంటూ ఆపకుండా చెప్పాడు. నేను బయటికి వచ్చేస్తుంటే పిలచి చిల్లర ఇవ్వ బోయాడు. వద్దు నా రూంలో ప్లాస్కు ఉంది. మీ సర్వర్ కి తెలుసు. అని వెళ్ళించి కొంచెం టీ పోసి పంపంగి అని మెట్లు దిగి వచ్చేశాను.

రోడ్డుమొట నడుస్తున్నాను. దేశకాల మువ్వలు కుదిలించి నట్లు నవ్వు విప్పించింది. దేశం కూడా తిరిగి చూశాను. ఓ అమ్మాయి నోటికి చెయ్యి అడ్డంగా పెట్టుకుని ఆపుకోలేక తెరలు తెరలుగా నవ్వుతోంది. ఆ అమ్మాయి కనుబొమ్మలు తీసుగా ఉన్నాయి. చెక్కిళ్ళలో ఎరుపు. పక్కనే ఒకతను తనూ నవ్వుతూ ఆమె ముఖంలోకి, ఆ నవ్వును పెనవేల్చుకో చూస్తున్నాడు. నేను చూస్తున్నానని కాబోలు వాళ్ళిద్దరూ నవ్వులు ఆపేసి నడుస్తూ పోయారు. నాకూ నవ్వుకోవాలనిపించింది. కాని గుండెలో ముట్లు కలకలం పుంది. ఆసీని విడిచి చరచరా వెళ్ళిపోయాను.

పాక్కు. పాక్కులో పిల్లలు. పరుగులు, పరుగుల్లో
 నవ్వులు, కింద పడుతున్నారే ఒళ్ళు దులుపుకుంటున్నారే. కేకలు
 హాయిగా సంతోషంగా బయటకంతా మాడే నవ్వులు. జంటలు,
 ఆడా మగా ఒద్దిగ్గా ఒకళ్ళ పక్క నొకళ్లు నడుస్తున్నారే. కళ్ళతో
 నవ్వులంది పుచ్చుకుంటూ మాటల్ని మనసుల్ని తాకించుకుంటూ
 కలబోసికొంటూ కలసిపోతూ దగ్గర దగ్గరగా ఆనుకొని నడుస్తు
 న్నారే. చుట్టూ పూలచెట్లు పూలచెట్లచుట్టూ రంగు రంగుల
 క్రొత్త చీరలు, చీరల ఫెళఫెళ, కెరట్టాలూ నవ్వులు, కింద మెత్తటి
 పచ్చగడ్డి, చల్లటి చిక్కటి ప్రేమకి చిహ్నంగా ఒత్తుగా పచ్చగడ్డి
 పక్కనే గుబురుచెట్లు. గుబురుచెట్ల వెనక్కి జంటలు తలుపువంచు
 కుని కబుర్లు, చాటుచేసికొని దగ్గరికి జరగటాలు.....అమ్మా!
 నేను చూడలేను.....భరించలేను.....నా గుండెలు విచ్చి
 పోతున్నాయి. అక్కడనుంచి పరుగుతీశాను.

ఇంతకు మునుపు లోకంలోని ప్రతి చిన్న అండాన్ని పడే
 పడే చూసేవాణ్ణి, పొంగిపోయేవాణ్ణి. ఇప్పుడు తల్లికోలేక పోయి
 న్నాను. అందం, సంతోషం, హాయి అంటే ద్వేషంకలిగిందో
 లేక అసూయచల్లనో నాగుండె బలహీన పడిపోయింది. నేనిక
 అందం అనుభవించటానికి పనికిరాను. ఇక ఈ లోకం నాక కాదు.
 గూంవైపు పరుగెత్తుతున్నాను.

రోడ్డు మలుపులో అలవాటుగా ఎదురయ్యే బిచ్చగతై
 అడ్డుతగిలి సలాం చేసింది. ఆమె ముఖంలోకి చూశాను. ఆ

ముఖంలో ముసలేతనం ముడతలు తెల్లటిజుట్టు, మినుకు మినుకు మంటూ వెలుగుతున్న కళ్ళు. ఆ కళ్ళలో వెలుగుతోంది ఆశ. అది బతకాలనే ఆశ.....జేబులో చెయ్యిపెత్తే తగిలిన చిల్ల రంతా ఇచ్చేశాను. వంగివంగి సలాం చేసింది.

ఒక్క పరుగున మేడమెట్లు దాటేస్తూ రూంలోకొచ్చి పడ్డాను. ఆఖరిమెట్టు తగిలి వేలు నొప్పెట్టింది. హోటల్ సర్వర్ ఎదురుపడి టీ పెట్టి వెళ్తున్నానని గాబోలు చెప్పాడు.

పక్కమీద పడుకున్నాను. గొల్లున ఏడుద్దామనిపించింది నేనింకా మనిషిగా ఈలోకంలో బతక లేనని నిర్ణయించుకున్నాను. ఇంతకుమునుపు చచ్చిపోదామని నిశ్చయించుకున్నాకదా! ఆ నిశ్చయం చాలా సమంజసంగా కనిపించింది. తప్పకుండా అలాగే జరగాలనుకున్నాను. పక్కమీద అటూ ఇటూ పొర్లాను. ఈ పక్క ఈ పరుపు ఇన్నాళ్లూ మెత్తగా హాయిగా సుఖాన్నిచ్చాయి. ఈనాటితో కుణం తీరిపోయింది.

గదినిండా చీకటి. లైట్ వెయ్య బుద్ధికాలేదు. బయట వసారాలో చీకటి. కంద అంతస్తులో ఆడవాళ్ళ పిల్లలకేకలు. కంద అంతస్తులోని లైట్ వెల్తురు లేచిన దుమ్ములా పైకి కనిపిస్తోంది.

నేనెట్లాగూ చచ్చిపోబోతున్నాకదా. ఇష్టమైంది ఏదన్నా తిందాము, అనిపించింది. నాకు స్వీట్స్ అంటే ఇష్టమని నీకు

తెలుసుగా! ఒకసారి నా పుట్టిసహోజన నీకు ఒంట్లో బాగులేక పోయినా చాలా చాలా స్వీట్స్ తయారుచేయించావే జ్ఞాపకం ఉందా! ఆఖరిసారిగా స్వీట్స్ తిందామనే కోరిక అంతలోనే చేదెపోయింది. ఏవీ తినదలచుకోలేదు. ఏదైనా ఇష్టమైంది తినటం అంటే బతకటం జ్ఞాపకం వస్తోంది.....అంటే భయం...

ఆఖరిసారిగా నింకొకసారి చూద్దామనిపించింది. ఒక్కసారి నీలి కళ్ళల్లోకి, నీ కళ్ళలోని మెరుపులోకి చూడాలనిపించింది. నీ పూరేకుల పెదవులు విప్పి మళ్ళీ నాపేరెట్టి అమృతమయంగా పిలిస్తే వినాలనిపించింది. సాయం సంద్యలాంటి నీ సాన్నిధ్యంలో ఒక్కక్షణం కూర్చుని వద్దామనిపించింది. నీకు చెప్తే కోపగించు కుంటావు. నిన్ను ఒక్కసారి, బలవంతాన ఐనాసరే కాగిట్లో అదుముకుని ఏచ్చేద్దామనిపించింది. నా మెదడులో ఈ ఊహలు కలులుతున్నప్పుడు నాలో ఒక ఆవేశం పొంగింది. నెత్తును వేసిగా పొంగింది.

కాని అంతలోనే సరాల్లో నిస్సత్తువ. ఆవేశం చల్లారక ఆలోచిస్తే నా కోరికలకు అర్థం లేదనిపించింది. నిన్ను బలవంతాన, ఐనాసరే కాగిలించుకుందామనే కోరిక నాకు కనిగిలించి వారి బాధనిపించింది. చూశావా! నేను ఇంత క్రూరంగాకూడా ఆలోచించగలనని నాకు తెలియదు. అదొక తెగింపు... మొంతసం. ఎంత నొక్కపట్టిఉంచినా ఒక్క ఆలోచనమాత్రం పడే పడే తలెత్తి చూస్తోంది. అది ఎవరికీ కన్పించకుండా పారిజాతం

కొమ్మల చాటునుంచి పెళ్ళి అలంకారాలతో నిన్ను ఒక్క రెప్ప పాటు చూద్దామని... ఆ దృశ్యాన్ని గుండెలో దాచుకుని కళ్ళు మూద్దామని... ఖర్క... వద్దనుకున్నాను. తిరిగి అదే ఆలోచన. నే నెందుకు రావాలి మీ ఇంటికి? నేను వచ్చి నిన్ను చూడక పోతే పోయేదేముంది? నేను నీ కేమవుతానని వచ్చి చూడను? హాయిగా సంతోషంగా పెళ్ళిచేసికొని సుఖంగా కాపురం చేయ బోతున్న నిన్ను కొద్దిసేపట్లో అన్నీ వొదులుకుని పోబోతున్న నే నెందుకు చూడాలి? ఈలోకం, ఈసప్తలు, ఈఇంద్రధనుస్సు రంగులు, ఈ నిర్మలమైన నీళ్ళు, ఈ పగడల్లాంటి చేపలు, ఈ కేరింతలు, ఈ తృప్తి- అన్నీమీవి. నా కేమున్నాయి?... నా కేమున్నాయి? నా చీకటి... చీకట్లో కేకలు... ఘోషలు... పగులుగొన్న గుండెల్లో, కళ్ళు చిట్టిపోయేటట్లు ఏడుపులు... ఇది నాలోకం. మీలోకానికీ నాలోకానికీ పోతుకుండురను. మీలోకపు తలుపులు నే నొస్తే మూసివేయబడ్డాయి. నాకండులో ప్రవేశ శ్వార్థతలేదు.

ఏం నేనేం తప్పుచేశాను? నేనూ మనోషి నేగా? మనసిచ్చు కోటం తప్పా? అందాన్ని మంచితనాన్ని... సౌకుమార్యాన్ని చూసి పొంగిపోవడం తప్పా? నేను మనసా కోరుకున్న మనోషి నాది. కావాలని గాఢంగా వాంఛించడం తప్పా? చెప్పు... సుఖీ... చెప్పు... నేనేం పాపం చేశాను?... నాకెందు కీఘోరమైన శిక్ష... నన్నెందు కిట్లా నాశనం చేశావ్...

క్షమించు సుకీ! ఏదో ఆవేశంలో అనవసరంగా అన్నాను...
క్షమించు... అట్లాంటి ప్రశ్నలకు ఇప్పుడు కాదు. ఎప్పుడూ సమా-
ధానాలుండవు... పోనీ ఏదో మృత్యుముఖంలో ఉన్నవాడి
ప్రేలాపన... గన్ను క్షమించువూ... ఇక ఆవిషయం వదిలేసాను.
నామీద కోపం తెచ్చుకోవుగదూ!... నేనెన్ని తప్పులు చేసినా
నన్ను క్షమిస్తావని నామీద కోపం తెచ్చుకోవని ఆశ... నా ఆశ
నిజం చేస్తావుకదూ! ఆ తృప్తి చాలు. హాయిగా వెళ్ళిపోతాను.

మరో పది నిమిషాలు నా జీవన సహచరులు, దిండ్లు
పరుపుల్ని కావలించుకుని గడిపాను. కళ్ళు మూసుకుంటే
చీకటి. కళ్ళు తెరిచినా గదిలో చీకటే. ఏదీ కన్పించడంలేదు.
అంచేత కళ్ళు మూసుకోవటమే మంచిదనుకున్నాను. కాని కళ్ళు
మూసుకుంటే ఎందుచేతనో కళ్ళలో నూదులు గుచ్చుకుంటు
న్నాయి. మెదడు తీవ్రంగా ఆలోచిస్తోంది. మనసు భారంగా
కుంగిపోతోంది. బాధ మరి ఎక్కువవుతోందని కళ్ళు తెరిచాను...
ఛత్ ! కొంచెం సేపట్లో వెళ్ళిపోబోతున్నవాణ్ణి బాధపడటమేమి
టనిపించింది. బాధ పడకూడదనుకున్నాను. నాకు నవ్పొచ్చింది.
నవ్వుకున్నాను. చాలాదనిపించింది. పెద్దగా నవ్వాను... మరి
పెద్దగా నవ్వాను... పగలబడి నవ్వాను... ఇంకా నయం కింద
వాళ్ళేవరూ పరుగెత్తకు రాలేదు. చెంగున వెళ్లి లైట్ వేశాను.
భల్లన గదిలోకి వెళ్లుకు దూసింది. గదినిండా వెళ్లుకు. ప్రో
వస్తువూ కొట్టొచ్చిన్నట్లు కన్పిస్తోంది. మంచం, కుర్చీలు,

టేబుల్, అద్దం, ఫ్లాస్కు అన్నీ కాంతిలో మెరిసిపోతున్నాయి. ఫ్లాస్కు విప్పి గట గట కప్పు టీ తాగాను.

ఆ రోజు నిన్ను ఆఖరిసారి చూసినరోజు జ్ఞాపకంవచ్చింది. అప్పట్లో మీరంతా కలసి హైదరాబాద్ వెళ్ళదామని మాట్లాడుకుంటున్నాను. వెళ్తే ఒక నెలదాకా తిరిగి రామని చెప్పావు నువ్వు. నాకప్పుడే ఎందుచేతో అనిపించింది ! నువ్వు నాకిక అందకపోవచ్చునని. నేను ఆ సాయంత్రం మీ ఇంటి కొచ్చే సరికి, ఆ మర్నాడు తెల్లవారుజామున ప్రయాణానికి అంతా సర్దుకుంటున్నారు. నువ్వు అదే తొందర్లో ఉన్నావు. హాల్లో కొచ్చి చూశాను. ఎవరూ కన్పించలేదు. అవతల గదిలో ఏదో బట్టబచప్పుడు మధ్యగదిలోంచి నీ కేక. బహుశా చీర గురించనుకుంటాను. నేనెవర్నీ పిలవ లేకపోయాను. అలాగే నుంచున్నాను. నువ్వు నాలుగు చీరలు చేతితో పట్టుకుని మధ్య గదిలోంచి అవతల గదిలోకి వెళ్లడానికొచ్చి హాల్లో నన్ను చూశావు.

‘అయ్యో ! ఎంత సేపయింది వచ్చి’ అన్నావు.

నేను తలూపాను. తర్వాత ‘ఇప్పుడే’ అన్నాను సన్నగా.

‘కూర్చో, ఇప్పుడే వస్తా’ అని అవతలి గదిలోకి వెళ్ళావు నువ్వు.

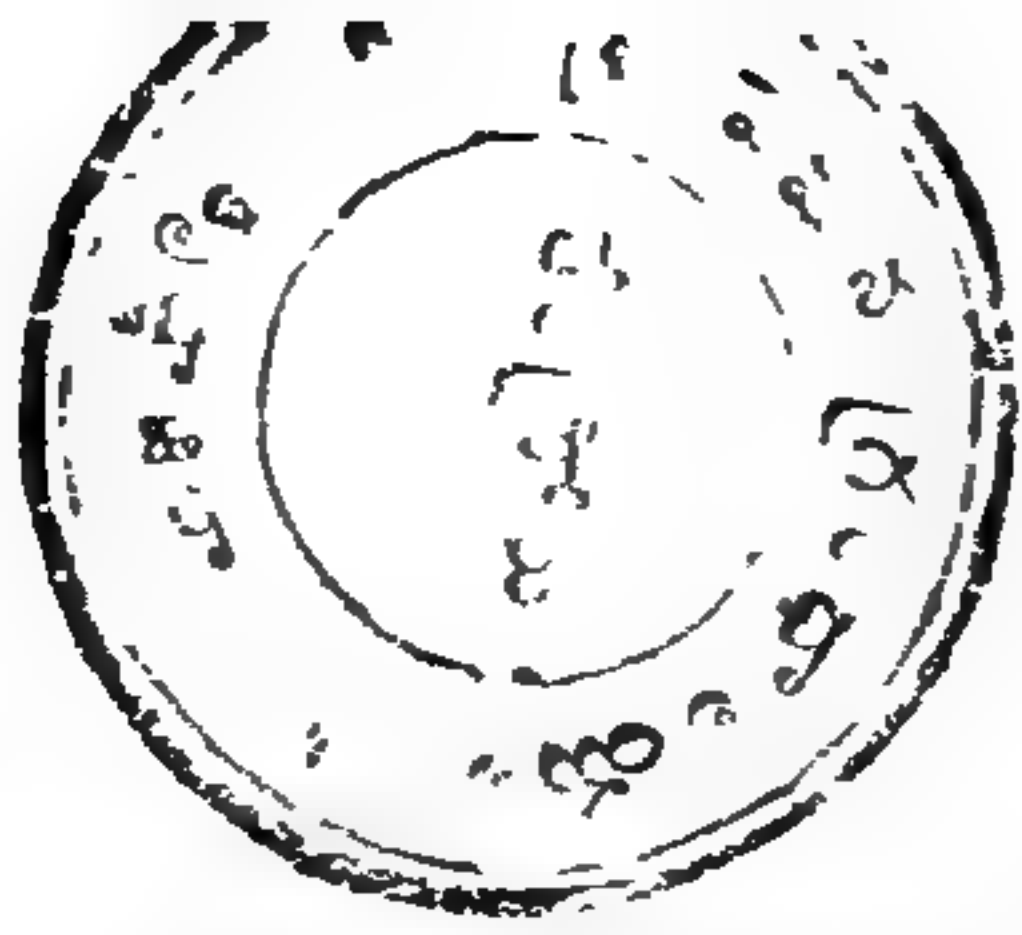
అవతలి గదిలో నువ్వు మీఅమ్మా, చెల్లెళ్ళూ పెట్టెలు
సర్దుకుంటూన్న చప్పుడు. నువ్వేదో చెప్తున్నావు. వాళ్ళు గబ
గబ మాట్లాడుతున్నారు. పకపక నవ్వులు, సన్నగా విసుక్కో-
టాలు, నువ్వు గబగబా గదిలోంచి వచ్చి నాముందు కూర్చు-
న్నావు.

‘ఏవిటో అంతా హడావుడిగా ఉంది’ అన్నావు.
మొహంమీద పడ్తున్న జుట్టు పైకి తోసుకుంటూ.

నేనేమీ మాట్లాడలేక పోతున్నాను. నా గుండె బాధగా
కొట్టుకుంటోంది. నువ్వు అన్నీ సర్దుకు వెళ్ళిపోతున్నావు. నాకు
చాలా దూరంగా వెళ్తున్నావు... శాశ్వతంగా నాకు దూరమై
పోతావేమోనన్న అనుమానం లోపల తిరుగుతోంది. నెలరోజుల
దాకా మళ్ళీ కన్పించవు పైగా వెళ్తున్నది హైదరాబాద్...
హైదరాబాద్... శేఖరం వున్నవూరు...

నీ కళ్ళలోని తొందర, నీ చెరిగిపోయిన జుట్టు నలిగి
పోతున్న చీర, నీ హడావుడి, ప్రయాణపు సంబరం చూస్తుంటే
నాకు బాధగాఉంది. అదిపైకి చెప్పకూడని వ్యధ. లోలోపలే దిగ
మింగు కుంటున్నాను. నా ముఖంలో దైన్యం బాగా కన్పించింది
కాబోలు నువ్వడిగావు. ‘ఏం వొంట్లో బాగలేదా?’

నేను సమాధానంగా నవ్వాను. తలతిప్పాను.

‘ఊ’ అన్నావు నువ్వు. నానుంచి మాటల్లో జవాబు కావాలన్నట్లు.

‘బాగానే ఉంది. రేపేనా ప్రయాణం?’ అన్నాను.

‘ఆ! ఆ! రేప్పొద్దుట్టే..... ఆ ప్రయాణం బాబూ తలనొప్పి అన్నావు ఏదో ఇష్టంలేన్నట్లు ఇష్టంగా ఉన్నట్లు నాకు కనిపించ కూడదని అట్లా అన్నావుకదూ! ఎందుకంత కుత్సితం! నేను వదలకుండా అదే గుచ్చిగుచ్చి అడిగాను.’

‘ఏం! తలనొప్పేం? హాయిగానే ఉంటుందీ’ అన్నాను.

‘ఆ! పోనిద్దూ’ అని మాట తప్పించబోయావు.

కాని నేను వదలేదు. ‘హైదరాబాద్ చాలా అందమైన వూరు. హాయిగా కాలం వెళ్ళిపోతుంది... సుఖంగా అన్నీ...’

‘ఉండు టీ తీసికొస్తాను’ అని ఉన్నట్టుంటి లోపలి కెళ్ళావు.

నువ్వు గజగజలాడి పోయావు. ఎందుకింత దాపరికం! నా నుంచి దాస్తున్నావని తోచగానే నీ మీద చెడ్డకోపం వచ్చింది. మాటలతో సూదిపోట్లు పొడవాలనిపించింది. నువ్వు టీ తీసికొచ్చి ఇచ్చావు. నేను టీ తాగుతూ నీవై పే చూస్తున్నాను. ఇదివరకు ఆ కళ్ళవైపు ఆ చెక్కిళ్ళవైపు సంతోషంగా ఆశగా చూసేవాణ్ణి. ఇప్పుడు కోపంగా పొడిచేద్దామన్నట్లు చూస్తున్నాను.

‘నువ్విచ్చిన పుస్తకం చదివేశాను. ఇంకోటిస్తావా?’ అసడిగావు.

నాకు ‘కోపం మండిపోయింది. ఇంకా నీకు నా పుస్తకాలెందుకు? ఆమాటే బయటికనేశాను.’ హైదరాబాద్ వెళ్తున్నావుగా ఇంక నాతోటి నా పుస్తకాలతోటి ఏంపని?

నువ్వు నావైపు ఆశ్చర్యంగా చూశావు. నేనట్లా మాట్లాడతానని అనుకొని వుండవు. నీ ముఖం ముడుచుకు పోయింది.

‘నా మీద కోపంవస్తే నన్ను వేధించేపద్ధతి కాబోలు ఇది’ అన్నావు తలొంచుకుని.

‘కోపమెందుకు? ఉన్నమాటేగా?’ అన్నాను నేను.

‘ఏమిటి రామం నువ్వనేది నన్ను హైదరాబాద్ వెళ్లొద్దంటావా? చెప్పు మానేస్తాను’ అన్నావు ఒక్కఉడుటున. నీ కనుకొలకుల్లో ఓ కన్నీటిచుక్క.

నేను తల్లడిల్లిపోయాను. చప్పగా చల్లారిపోయాను. నేనొద్దంటే ఆగిపోతావా? నామాటకి ఇంకా ఎంతవిలువ!

‘మరేంలేదు సుశీ, మళ్ళీ తిరిగి ఎప్పుడొస్తావోనని అన్నాను తలొంచుకుంటు.

‘మరీ చిన్న పిల్లాడివై పోతున్నావు’ అని సన్నగా నవ్వావు.

నాకు ప్రాణం హామీనిపించింది. ఆ నవ్వుతున్న పెదవుల వైపు చూశాను. ఉదయ సూర్య కిరణంలా ఆ పెదవుల చివర దాకా పాకి ముఖంనిండా కమ్ముకున్న ఆ నవ్వు...అది నాదే అన్న ఆశ ఇంకా నాకుంది. కాసేపు ఇద్దరం మాట్లాడలేదు. నేను గబగబా మాట్లాడేద్దా మనుకున్నాను. మనం పెసక చూచాయిగా ఇద్దరం కలిసి జీవిద్దామని ప్రస్తావించుకున్న సంగతి తిరిగి కదిలిద్దామనిపించింది. నిక్కచ్చిగా నన్ను పెళ్ళాడబో తున్నానో లేదో తేల్చేసుకుందామనుకున్నాను. కాని మాటలు ఎంచేతో ధారాళంగా రాలేదు.

‘మళ్ళీ ఎప్పుడొస్తావ్?’ అన్నాను.

‘బహుశా తొందరగానే అన్నావు నువ్వు. నువ్వు తూచి తూచి మాట్లాడు తన్నట్లనిపించింది.’

‘అంటే ఓనెలా?’ అన్నాను.

‘అబ్బే! అంతదాకా ఉండదు. మహాఉంటే పది పదిహేను రోజులు’ అన్నావు.

‘మీ నాన్న నెలదాకా తిరిగి రామన్నారు?’

‘అట్లా అన్నారా? ఏమోనబ్బ నేనుమాత్రం పది పది హేను రోజులకు పైగా ఉండలేను. నాకు విసుగు’ అన్నావు.

నువ్వేదో దాస్తున్నట్లనిపించింది. నా కాసమాధానాల మీద అన్నీ అనుమానాలు. నాకు నిజంచెప్తే నేను బాధపడతా

సనో లేక నాకు అన్ని సంగతులూ చెప్పాల్సిన అవసరం ఏముందనో?... నేనంత పరాయివాణ్ణి అయిపోయానా?

'మళ్ళీ నన్ను ఓదార్చటానికే కాబోలు నీవు గొంతు సవరించుకొని అన్నావు' నువ్వు పరీక్షలకి బాగా చదువు. నీపరీక్షలయిపోయి శలవు లిచ్చేటప్పటికే నేను వచ్చేస్తాను నీకు క్ల్యాస్ రావాలి. లేకపోతే పూరుకోను.' అన్నావు.

ఏవిటో నా పరీక్షల గురించి, క్లాస్ గురించి అంత ప్రశ్న! నా కిదంతా అసందర్భ ప్రసంగంగాను, నన్ను మభ్యపెట్టడానికే మాట్లాడు తున్నట్లు అనిపిస్తోంది. నేను కొద్దిగా సవ్యాను. ఆ నవ్వులో వ్యంగ్యం తోచిందేమో నీముఖం ముడుచుకుపోయింది. నా మనసు చివుక్కుమంది. ఎందుకనో నీవు నొచ్చుకున్నట్లు కన్పిస్తే చాలు నేను తట్టుకోలేను. మనం మాట్లాడుకున్న ఈ మాటలవల్ల ఒకళ్ళకొకళ్ళం మరీ దూరంగా జరుగుతున్నామేమో అనిపించింది. ఆ వ్యవహారంగానే నాకు దుఃఖంవచ్చింది. నేను నిన్ను వొదులుకోలేను సుశీ! నేనా ఆలోచనే భరించలేను.

'నన్ను మర్చిపోతావా?' అన్నాను దిగులుగా.

నీవు దెబ్బతిన్నట్లు కన్పించావు. నానుంచి అంత బరువైన మాట వస్తుందనుకోలేదు.

'అవేం మాటలు రావం!' అన్నావు.

నేను తమాయించుకొన్నాను. 'మ రేంలేదు ఉత్తరాలు రాస్తావా?' అనడంగాను.

నువ్వు ఒక్క-క్షణం మాట్లాడ లేదు. 'అలాగే' అన్నది గంభీరంగా.

నాకు ఆ క్షణకాల పూనం ఆ గంభీరమైన సమాధానం పిడుగుపాటలా తోచింది. ముగించబోతున్న ప్రకరణాన్ని అనవసరంగా సాగిస్తున్న రచయితముఖంలా ఉంది నీ సమాధానం. మళ్ళీ మసిద్దరిమధ్యా కొంతసేపు మాటలు లేవు. ఈ నిశ్శబ్దం నీకూ నాకూ దుస్సహంగానే ఉంది. నే నెప్పుడు లేచి వెళ్ళిపోతావా అని చూస్తున్నా వనిపించింది. నేనిక కూర్చోలేకపోయాను. నేను కట్టుకున్న ఆశలమేడలు ఒకటొకటిగా కూలిపోతున్నాయి. కాని ఇంకా ఆశ...నా సుశీ నాకు అన్యాయం చెయ్యదని ఆశ...అదే నన్ను మాట్లాడనిచ్చింది. ఊపిరి పీల్చుకోగిస్తోంది...

గుండె బరువుగా ఉంది. మళ్ళీ నువ్వొకసారి నవ్వుతూ మాట్లాడితే నా బాధంతా పోతుందనిపించింది. కాని నినెట్లా నవ్వుతూ మాట్లాడించటం?

'నే పెళ్తాను' అని లేచాను.

'సరే' అని నువ్వు లేచావు.

నా తలమీద కొట్టిపట్టింది. 'అప్పుడే ఏం తొందరని కాస్తేపు కూర్చో. వెళ్ళొచ్చుతే, మళ్ళీ నేను నెలదాకా రాను'

అంటావేమో అనుకున్నాను. నేనీక నిల్చోలేకపోయాను. నా నా కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. నువ్వు నన్నంత నిర్దాక్షిణ్యంగా నిరాదరిస్తా వనుకోలేదు. తల పక్కకి తిప్పుకుని ముందుకు నడిచాను. ద్వారం దగ్గర కొచ్చాను.

‘రా...రా...మం...బిందువుల మాలలా నీ పిలుపు.

నేను వెనక్కు తిరగలేదు. తిరిగితే నా కన్నీళ్ళు పడిస్తాయి. అలాగే నిల్చున్నాను. నువ్వే నా దగ్గరికి నడిచి వచ్చావు. నా వెనకగా, నాకు దగ్గరగా నీ నిశ్వాస: నా బుజాలికి తగిలేంత దగ్గరగా నుంచున్నావు.

‘రామం...నా’ మనసు బాగాలేదు. నేను ఊరెళ్లాక అంతా నీకు ఉత్తరం రాస్తాను. నువ్వు బాధపడకు అన్నావు.

నా గుండె సంతోషంగా కొట్టుకుంది. ‘నాసుశికి నా మీద ఆమాత్రం దయఉంది. అదేచాలని’ అన్నాను.

‘అదుగో అట్లాంటి మాటలనకు రామం... నీకంతా రాస్తానుగా...’ అన్నావు. నీ గొంతులో వెక్కిళ్లు.

‘సరే...సరే...’ అని సజ్జించే శాను.

నేను గబగబా పెద్ద పెద్ద అంగలేసుకుంటూ సడుస్తున్నాను. నా గుండెలో సంతోషపు టలలు ఉవ్వెత్తుగా పొంగుతున్నాయి. లోకాన్ని జయించినవాడిలా హుషాదుగా సడుస్తున్నాను.

న్నాను. కాని మధ్య మధ్య చాలా విలువైంది పోగొట్టుకుంటున్నానేమోనని భయం. ఆ అనుమానాల్ని భయాన్ని నొక్కిపెట్టి ఆ రాత్రి రెండింటిదాకా వీధులన్నీ ఒక ఉన్మాద్యవస్థలో తిరిగాను. ఆ తర్వాత అలసిపోయి గూంకొచ్చి పడుకున్నాను.

మనిద్దరం మొదట ఎట్లా కలుసుకున్నామో జ్ఞాపకం ఉందా! నీకు సరిగ్గా జ్ఞాపకం ఉందో లేదో తెలియదుకాని నాకు బాగా గుర్తుంది. ఎన్నిసార్లు గుర్తుకు తెచ్చుకున్నానో ఆ సాయంత్రాన్ని ఆ సంఘటల్ని. ఆరోజు నాకు చాలా ఇష్టమైన రోజు. నా పుట్టినరోజులాంటిది. మళ్ళీ ఆ ఘడియల్ని మనసు ముందుకు తెచ్చుకుంటాను.

సాయం సంద్యలో ఎగుడు దిగుడుగా మట్టిదిబ్బలు పరుచుకుని అక్కడో ఇల్లు ఇక్కడోయిల్లు నిలబెట్టుకున్న ఆ వూరే మా వూరు. ఆ ప్రదేశం గతంలో మహావైభవం అనుభవించిందనీ, ఈనాడు శిథిలావృతంగా ఉన్నా చరిత్రలో మహత్తరంగా దర్శనమిస్తుందని అనుకున్నప్పుడు నాకెంత పురుక తెత్తుతుందని! ఆ వూళ్ళో ఇళ్ళకంటే పడిన గోడలే ఎక్కువ. జరమంటూ వుంటే ఆ ఎత్తుపల్లాల మట్టిదిబ్బలమధ్య పచ్చగా అక్కడొకడు ఇక్కడొకడు సున్నపురాయి తవ్వకుంటూనో, చేసలరల అల్లుకుంటూనో కనిపిస్తారు.

నాకు మా వూరుఅంటే ఎంత ఇష్టమో నీకు తెలుసుగా. చిన్నప్పటినుంచి చూస్తున్నవైనా, ప్రతి వస్తువూ ప్రతి

దృశ్యమూ నాకు నిత్యనూతనంగా ఉంటాయి. ఎన్ని శతాబ్దాలు
కాలాన్ని చూసిందో ఆ నేల! చిరయశావనవతిలా అనిపిస్తుంది
ఆ ప్రదేశం.

ఆ విరిగి పడిన గోడలు, పెరిగి విచ్చిన చెట్ల దుబ్బులు
నేల గుండెలోకి చొచ్చుకున్న గోతులు, మోరవేసిన దిబ్బలు
చూస్తుంటే నాకు వాటి పురావైభవం కళ్ళలో కదులుతుంది.
ఆ దోవకడ్డంగా పడివున్న శిలాస్తంభం శాతవాహనులనా?
విజయ కేతనాల రెపరెపలు చూపిస్తుంది. విశాలంగా గాలిలో
విచ్చుకున్న మహావటవృక్షం ఆనాటి వీరగాధలు చెప్తుంది.
ఆ పల్లె నానుకుని రాశ్వమధ్యగా గలగల రొదచేస్తూ ప్రవహించే
కృష్ణానది ఆనాటి నైభవోజ్వల గీతుల్ని పాడి వినిపిస్తుంది. అదే
మిడి! ఇదేమిటి! ప్రతి చిన్న వస్తువూ మహర్షవ అనుభవిం
చింది. ఆ నేల పవిత్రమైంది. అక్కడ పడివున్న దుమ్ము రేగువు
పెట్టిపుట్టింది. ఇంతటి మహానుభావుకతముందు నేనెంత! నా
అస్తిత్వమెంత? - ఏమిటో మానూసుని తలుచుకుంటే చాలు
ఇట్లా అయిపోతాను.

చిన్నప్పుడు నాకు తీరిక చిక్కినప్పుడల్లా వెళ్లి, తిరిగి నేల
మీద పడివున్న ఆ శిల్పాలమధ్య కూర్చోవటమో, ఆ ఏ తయిన
మట్టిదిబ్బమీద తిరగటమో, ఆ గోతులు చెట్లదుబ్బులు వున్న
చోట వెళ్లి పడుకోటమో, లేకపోతే కృష్ణ ఒడ్డున నుంచుని
అంగులో శౌగంధపత్రాల్నుకునిపోతున్న పడవల్ని చూస్తూ ఉండ

టమో చేసేవాణ్ణి. నేను వేళకు ఇంటికి అన్నానికి రాకపోవే
మా అమ్మ మట్టిదిబ్బమీద కృష్ణ ఒడ్డున వెతుక్కుంటూ
వచ్చేది. నా కాలమంతా అట్లాగే గడిచింది. నేనట్లాగే పెద్ద
వాణ్ణియ్యాను. పెద్దవాణ్ణి బి. ఏ. పూర్తిచేసినా శలవుకు
ఇంటికి వెళ్లేచాలు. ఇంట్లో భోజనం వేళకి మాత్రం ఉండే
వాణ్ణి.

అప్పుడు మాకు శలవులు. సంధ్యాదేవి ఎర్రచీర కట్టుకు
న్నట్లు పడమట అరుణిమ. పట్నంనుంచి దోవచేసికొచ్చిన మీ
కాకు గాలిగోపురం దగ్గర ఆగిపోయింది. ఆ కారులోంచి మీ
అమ్మ నువ్వు దిగాను, దిగిగంగానే మీకు కనిపించిన ఏడంత
స్థూల గాలిగోపురం, ఆ వెనక బ్రహ్మాండమైన దేవాలయం,
అందులో అనేక చిన్న దేవాలయ శిఖరాలు, ఆ పక్కగా రోద
చేస్తూ పారుతున్న కృష్ణానది మీకు దిగ్భ్రమ కలిగించి ఉండాలి.
అట్లాగే ఆ గోపురాలవంక చూస్తూ ఆ కృష్ణ రోద వింటూ
కాసేపు నుంచున్నాను. ఆ వాతావరణంలో గాంభీర్యానికి
గొప్ప కారణం అక్కడి నిశ్శబ్దం. అది ప్రశాంత వాతావరణంలో
గొప్ప తైలవర్ణ చిత్రాన్ని చూస్తున్నట్లుంటుంది. పైగా పలక
రిద్దామన్నా ఎక్కడా మనిషి జాడలేదు.

నేను రెండో అంతస్తులో విరిగి పడిన శాసనం పక్కన
ఓ చిన్నబండ ఉంటే దానిమీద కూర్చుని పుస్తకం చదువుకుం
టున్నాను. మీకంతా ముక్కులు చెవులూ చేతులూ విరిగి

పోయిన శిల్పాల్ని చూస్తూ అవి ఏవయిఉంటాయో ఊహించుకుంటూ నేను కూర్చున్నవైపు కొచ్చారు. మనిషన్నవాడు ఆ రాశ్మమధ్య కన్పించేప్పటికి సంతోషమొందేమో, మీ నాన్న నన్ను చూసీచూడగానే 'బాబూ' అన్నాడు.

నాకూ ఆ పిలుపు కొత్తగా తోచింది 'చెప్పండి' అని లేచొచ్చాను.

'మీది...మీది ఈ వూరేనా నాయనా' అన్నాడు మీ నాన్న. అవునన్నాను.

'మేం పట్నంనుంచి వచ్చాం మాకు ఇక్కడి వినరాలు తెలియవు కొంచెం చెప్తారా!' అన్నారు.

అప్పుడప్పుడు యాత్రికులు కొందరు నన్నిట్లా అడగడం అలవాటే. సరే పదమన్నాను. ముందుకు నడుస్తూ ఆ బౌద్ధ శిల్పాల్ని గురించి రెండువేల ఏళ్ళనాటి ఆ బౌద్ధారామాన్ని గురించి ఉత్సాహంగా చెప్తున్నాను. పక్కగా ఓ పాలరాతి బుద్ధవిగ్రహం కాళ్లు తెగి పడిఉంది. నాకా విగ్రహాన్ని ఎప్పుడుచూసినా ఎడ తెగని విచారం వేస్తుంది. ఆ విగ్రహాంగురించి చెప్తూ సగంలో ఆపేశాను. నాగొంతు బొంగురుపోయింది. అప్పుడే ఒకసారి తలెత్తి చూశాను. నిన్నప్పుడే నాలుగైదు సెకన్లపాటు పరిశీలించాను. నువ్వు నావైపు ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నావు. నీకళ్లలో కాంతి. నా మనసులో మూగబాధ. నీచూపులోని కాంతిలో సుఖం, ఊరడింపు. నా మనసులోని మూగబాధలో సంగీతం.

ఆ తర్వాత నే నింకేమీ చెప్పలేదు. నీవు అక్కడవున్నా వన్న విషయం నన్ను స్ఫుటంగా కదిలించేస్తోంది. నేను ధారాళంగా మాట్లాడ లేకపోయాను. నడుస్తూ మధ్యమధ్య నీవై పేచూసేవాణ్ణి. నువ్వుకూడా నన్ను చూస్తున్నట్లుండేది. నేను చూడగానే తల తిప్పేసుకునే దానివి. దేవాలయానికి వెళ్లేదోవలో ఒకకాలిబాట ఉంది. ఆ బాటలో ఒకళ్ళు మాత్రమే నడిచివెళ్ళగలరు. ఒకళ్ళ వెనకాల ఒకళ్ళం నడుస్తున్నాం. నేను కావాలని నీ వెనకాల నడుస్తున్నాను. అప్పుడు నువ్వు చూడకుండా నేను నిన్ను చూడొచ్చు. నీ జరీపోగుల మబ్బరంగు నోణే అలలు అలలుగా కదుల్తోంది. నీ వొంకు లొంకుల జడ, నీ వెనకనుంచి నిన్ను పరిశీలిస్తున్నట్లు తెలిసిన నీ మనసులా అటూ ఇటూ గిజగిజలాడుతోంది. నడుస్తున్నప్పుడు నీ నడుం వొంపులు నీ పాదాల కదలికలు నాకు గిలిగింతలు పెట్టాయి. బాట దాటంగానే నువ్వు ఆగిపోయి నన్ను ముందుకు పోనిచ్చావు. నీముఖంలో సిగ్గుఎరుపు నీ కన్నుల్లో కాటుకనలుపు 'ఊ గొప్పతనమే' అన్నట్లు పెదవి నొక్కి చూసినచూపు. నాకు ముందు నడవక తప్పలేదు.

చిన్న గుళ్లదగ్గరికొచ్చాం. ఒక్కొక్క గుళ్ళో ఒక్కొక్క శివలింగం ఉంది. మీ నాన్న ఆపేర్లు చదువుతూ చెప్తున్నాడు. ఈ లింగం విశ్వేశ్వరుడు, ఇక్కడ సోమేశ్వరుడు, అక్కడ ప్రణవేశ్వరుడు అని చెప్పుకుపోతున్నాడు. నీకు విసుగొస్తున్నట్లుంది. మధ్య మధ్య నావైపు చూసేదానివి. నేను నీవైపు చూస్తూ

కన్పించేవాణ్ణి. మళ్ళీ తలంచుకునే దానివి. మీనాన్న ఇంకా చెప్పుకుపోతోంటే నువ్వన్నావు 'ఉన్న దేవుడొకడేకదా, ఆమహా దేవుణ్ణి ఎలాగూ పైన చూడబోతున్నాం. ఏమిటీ కాలయాపన' అని.

మొదటిసారి నీగొంతు విన్నానుగదూ నేను లోపల ఉలిక్కిపడ్డాను. కాని నువ్వు అన్నది నాకు సచ్చలేదు. నే నందుకుని సమాధానం చెప్పాను.

'అట్లాకాదేమో! గొప్పతనం సౌందర్యం వున్నవి ఒక్కోచోటే రాసి పోసి ఉండవుగా. ఇవి ఎంత చిన్న దేవాలయాలైనా వీటి అందం వీటిది.'

మీ అమ్మా నాన్న ఏవీ మాట్లాడలేదు.. మగిద్దర్నీ ఒకసారి చూశారు. మళ్ళీ ముందుకు నడిచాం అంతా.

మళ్ళీ మీనాన్న 'ఈ దేవాలయం మహిషాసుర మర్తని దేవి విగ్రహం ఎంత భీకరంగా ఉందో చూశావా?' అని మొదలెట్టాడు.

'నాన్నా! మనం త్వరగా సడవాలి. గంటలు మోగుతున్నాయి. పూజారి విచ్చేసినట్టున్నాడు' అన్నావు నువ్వు.

అంతా పెద్దగుడ్డివైపు నడిచాం. రెండో ప్రాకారంలోంచి మూడో ప్రాకారంలోకి రావటానికి సల్మభై మెల్లెక్కా లి. కేసు

గబగబా ముందు మెట్లెక్కుతున్నాను. చిన్నపిల్లల్లా పంతంకొద్దీ నువ్వుగూడా నాతో^గ గబగబా ఎక్కావు. నేను మరీ వేగంగా ఎక్కాను. నువ్వు పసుగెత్తావు. ఇద్దరం మెట్లన్నీ ఎక్కేసి అక్కడ అరుగుమీద కూర్చున్నాం రొప్పతూ. ఆయాసపడుతూ ఇద్దరం ఒకళ్ళ నొకళ్ళం చూసి నవ్వుకున్నాం. బహుశా అదే మొదలనుకుంటూ ఇద్దరమూ సూటిగా చూసుకుని నవ్వు కోటం. హాయిగా నవ్వుకున్నాం. నిండుగా నవ్వుకున్నాం. కారణం లేకుండా ఆపుకుని ఆపుకుని తెరలు తెరలుగా నవ్వుకున్నాం. గుచ్చిగుచ్చి చూసుకున్నాం అంతలో మీ అమ్మా నాన్న వచ్చారు. మళ్ళీ మామూలు అయిపోయినాం ఇద్దరం.

అంతా దేవాలయంలోకి అడుగుపెట్టాం. గంగళ్ళోలు పైన గంటలు కట్టుకుని నిల్చున్న బహ్మండమైన సందిసిచూసి మీరంతా ఆశ్చర్యపోయారు. ఆ సందిచుట్టూ రాగి లేకు తొడి గారు. దానిమీద బంగారునీరు ఊదారు. గంభీరంగా తనస్వామి వైపు మోరపైకెత్తి చూసే సందీర్శయ్యణ్ణి తాకి తనయులయ్యారు మీ అమ్మ నాన్న. నీ ముఖం గంభీరంగా ఉంది. కళ్ళలో ఆశ్చర్యంపల్ల కల్గిన తృప్తి. నేను నన్ను పగిలేలింపకుండా ఉండలేక పోతున్నాను.

పూజారి అర్చన చేస్తున్నాడు. ఎదురుగా ఈశ్వరుడు పది పేను అడుగుల ఎత్తుగల పాలరాతి లింగాకారం. ఆ విగ్రహంలో భక్తులకు వేష్టలుదక్కి అచేతనులను చేయగల సౌమ్యత ప్రశం

తత ఉన్నాయి. నిరలంకృతుడుగా కేవలం విభూతి రేఖలతో
విరాజిల్లుతున్న మహాదేవునికి పూజారి కర్పూర నీరాజన
మెత్తాడు. ఆ హరితి ప్రభలలో తెల్లటి పాలరాతి లింగాకారం
ఎర్రటి కాంతులు పులుముకుంది. గంటలు గణగణ మోగాయి.
మీ అమ్మ నాన్న తన్మయులై పోయారు. నీవు నిశ్చలంగా
నిల్చున్నావు. ఇంకా గంటలు మోగుతున్నాయి. ఉన్నట్లుండి
నీవు నావైపు చూశావు. నీకళ్ళు వెలుగుతున్నాయి. నీ నుకుటి
మీది గుండ్రని కుంకుమ వెలుగుతోంది. నావైపు నిర్భయంగా,
నావైపు ఆశగా, నా గుండెలోకి తీక్షణంగా చూశావు. అట్లా
ఎందుకు చూశావు? ఎందుకు చూశావు సుఖీ? నేను తట్టుకోలేక
పోయాను. నేను తట్టుకోలేక పోయాను. ఆ మంగళ వాద్య నినాదం
లలో. ఆ వేద మంత్రోచ్ఛారణలో నీ చూపుట వరప్రసాదంలో
నేను ఉన్నట్టుకై పోయాను. నేను నీవైపు చూశాను. హాయిగా
నవ్వాను. నా ప్రాణం తీసేసుకో అన్నట్లు చూశాను. కర్పూర
నీరాజనానుణిమలో మునిగిపోయిన మహా దేవుణ్ణి చూసి 'నన్ను.
నీదగ్గిరికి చేర్చమని' కోరుకున్నాను. అదే మొదలు... అదే నాంది.

స్వామి గుల్లో అర్చనాదులు ఐన తర్వాత పరిమేశ్వరి
శాల చామండేశ్వరిని ప్రార్థనలుచేసి ఉత్తర ద్వారంగుండా వెలు
పలికి వచ్చాం. అక్కడినుంచి రాళ్ళమధ్య దోవచేసికొంటూ
మెలికలు తిరిగి ప్రసహించే కృష్ణానది కన్పిస్తోంది. కొసరు మీగి
ల్చిన సూర్యకిరణాలు నీడలు నీళ్ళమీద తళతళలాడుతున్నాయి.
ఏటిమీంచి పచ్చగాలి నూతనోత్తేజం కలిగిస్తోంది. చున్న చున్న

బండరాళ్ళమీద కూర్చోని స్వామి ప్రనాదం కొబ్బరి పిండునా నదిపైపు చూస్తున్నాం. కృష్ణగాలి విసురుకే నీపైట తీవలాంటి ఒంటికి చుట్టుకుని ఉడటం నచ్చక కాబోలు ఎక్కడికో ఎగిరి పోతానంటోంది.

‘నీ పేరేమిటి నాయనా! నువ్వేంచేస్తున్నావ్?’ అనడిగాను మీనాన్న.

నేను చెప్పాను. నేను బి. ఏ. పూర్తిచేసి నందుకు కొంత ఆశ్చర్యంకూడా కన్పించింది.

మరి తర్వాతేం చేస్తావన్నాడు. ఇంకా నిర్ణయించుకోలేదన్నాను. మీ నాన్నగారి పుకరింపులోని ఆప్యాయత నాకు హాయిగా ఉంది. నువ్వులేచి అటూ ఇటూ నడుచుకున్నావు.

మీ నాన్నగారు ఇంకా మా ఇంటివిషయాల్లో అడుగు తున్నాడు. అంతలో దూరాన్నుంచి ‘ఇదేమిటండీ’ అన్న నీగొంతు విన్నించింది. నువ్వు ఓ శిలాశాసనం చూస్తున్నావు. నేను నీదగ్గర కొచ్చాను. నువ్వా శాసనంపై పే చూస్తున్నావు. నేను రాంగానే కొంచెం తబ్బిబైనావు. అది ఆ మాట్లాడేనే వేలిసింది. ఇం... ఇం...ఇదేమిటండీ? అన్నాను.

‘అది కోటకేతరాజుల నాటి శాసనం వెలుగే’ అన్నాను.

‘మరి అర్థంకాదే’ అన్నావు.

‘అది ఆనాటి తెలుగు...వెల్లుగుంటే చదువును,

అయిగా చనువుతాను అని కొంత కొంత చదివి వివరించాను !

‘మీది ఈ వూరేనన్నమాట’

‘అవు’నన్నాను.

‘అదృష్టవంతులు’

‘పుట్టిన మాత్రాన అదృష్టవంతులవుతారా?’

‘మాది పట్నం’

‘నేనడగ లేదు’

‘అడగంది చెప్పే అది మాటకాదా?’

‘మాటేకాని అప్రస్తుతం అవుతుంది’

‘అయితే మాటాడనులెండ్లి’

‘కోపం చెచ్చుకోకండి. నవ్వుతూ అన్నాను’

‘అదేంలేదు. కనీసం కోపమైనా ప్రస్తుతం అని గుర్తించాను’ అని నవ్వావు నువ్వు. ఆ నవ్వు గుడిగోపురంమీది రామచిక్రక నవ్వులా అనిపించింది నాకు.

‘నాకు ఈ వూరు ఇక్కడంతా చాలా గొప్పంది... ఎంత గొప్పదో...’ అని పొంగిపోయావు.

నిన్నట్లా చూస్తుంటే నాకు ఎంత తృప్తిగా ఉందని !

‘రండి ! మీకింకో మంచి సీన్ చూపిస్తా’ అన్నాను.

ప్రహరీ చివరికి వెళ్ళి ‘అదిగో ఆ గాలిగోపురం చూడండి’ అన్నాను.

అక్కడ ఏడంతస్తుల గాలిగోపురం ఎరఎరగా మెరుస్తున్న శిఖరాలు మనగవెల్లుగుతో ఆ గొప్ప కట్టడం ఆకాశంలోకి చొచ్చుకుపోయి ఉంది. ఆ సంద్యలో కొన్ని వేల పావురాలు ఆ గాలిగోపురంలోని గూళ్ళకి చేరుకోవటం అక్కడి దృశ్యం. ఆ గోపుర శిఖరాలచుట్టూ పావురాలు, తెల్లవి, మచ్చలవి, మబ్బుగరుగువి ఆ శిఖరాలచుట్టూ ఎగగటం, గూళ్ళలోకి దూరటం మళ్ళీ పరుగెత్తటం, కెక్కల తపతపలు, కువకువలు పైస నీలిఆకాశం, ఇంక ఆ గోపుర శిఖరాల్ని చుట్టుకొని వేల కొలది పక్షులు ! అబ్బ ! ఎంత గావుంది.

ఆ దృశ్యం చూసి నీ కళ్ళు మెరిసిపోయినై. నీ కనురెప్పలు అల్లలాడినవి. నీ ముఖం వెలిగిపోయింది. నువ్వు దాదాపు చిన్న సిల్లిలా చప్పట్లు కొట్టేశావు. నీ సంబరం చూడటం నాకు ఆ దృశ్యంకంటే ఆనందంగా ఉంది. అట్లా ఆ దృశ్యం చూస్తూ మధ్యమధ్య న్నానై ను చూస్తూ నవ్వేదానవి. మళ్ళీ పావురాల్ని చూసేదానవి. అట్లా చూస్తున్న నీన్ను చూస్తుంటే నాకు చీకటి పడ్తున్న సంగతికూడా తెలియలేదు. అంతలో మీనాన్న వాళ్ళుకూడా వచ్చి ఆ దృశ్యాన్ని కాసేపు చూశారు.

కొంచెం కొంచెం చీకటి పడుతోంది. అంతా కింగిరి
దిగుతున్నాం. నువ్వు నాపక్కగా నడుస్తున్నావు. నేను నీ పక్క
నడుస్తుంటే నా అంత అదృష్టవంతుడు లేడనుకున్నాను. నాకు
మహాభాగ్యం దొరికినట్లు అనిపించింది. అట్లా ఎంత దూరమైనా
నడవాలిపించింది. ఆ చీకట్లో నీ పైట నాకు తగిలినప్పుడు నా
నెత్తురు జివ్వున పొంగింది. మనసు ఉల్లాసంగా ఎగిరింది.

కాకు దగ్గరకొచ్చాక మీనాన్న అడ్రసిచ్చి పట్నం వచ్చి
స్పృహ ఇంటికి రమ్మన్నాను. ఆమాటేగా నాకు స్వర్గద్వారాలు
తేరిచింది. అవును. ఆ ద్వారాల్లోంచే నేను బయటికి తోసి
వేయబడిందికూడా!

ఆ తర్వాత నేను బి.ఎ., పాసయాను. 'బా'లో చేరటానికి
పట్నం వచ్చాను. వచ్చినప్పటినుంచి మీ యింటికి వద్దామని
ఎంతో ఉబలాటం. కాని ఒకరకమైన సంకోచం ఒకసారి—
మీ ఇల్లు ఉన్న రోడ్డుముందుగా వచ్చాను. బయటినుంచి చూస్తే
లోపల ఎవరూ కన్పించలేదు. లోపలికి వద్దామంటే ఏదో బెరుకు.
అంతలో ఎవరో మనుషులు బయటికి వస్తున్న అలిగిడైంది. నేను
గబగబా ముందుకు నడిచి వెళ్ళిపోయాను. ప్రొఫెసోజు నువ్వు
జ్ఞాపకం వచ్చేదానివి. గుల్లో మెల్లెక్కి ఆలరుగుమీద కూర్చొని
నవ్వుకోటం జ్ఞాపకం వచ్చేది. గుల్లోగంటలు మోగుతున్నప్పుడు
నువ్వు నావైపు ఆశగా చేతులు చాస్తున్నట్లు చూసిన చూపు
జ్ఞాపకం వచ్చేది. నేను దొంగచాటుగా నిన్ను చూస్తున్నప్పుడు

నువ్వు గమనించి పెరివి నొక్కపట్టి కోపంగా చూడటం జ్ఞాపకం వచ్చేది. పదే పదే అవే మనసులో కదిలేవి. నేను మళ్ళీ మళ్ళీ జ్ఞాపకం తెచ్చుకొనేవాణ్ణి. ఆ జ్ఞాపకాలు ఎంత తియ్యటివి! అట్లా మనసుం చేసుకుంటుంటే కాలం తెలిసేది కాదు.

పొన్నున్నే లేవగానే ఈరోజు ఎట్లాఅయినాసరే మీ ఇంటికి రావానుకునేవాణ్ణి. సాయంత్రమయ్యేసరికి ఏదో అనుమానం మళ్ళీ రూముకు తిరిగివచ్చేవాణ్ణి. నాకు కొత్తవాళ్ళింటే భయంచేతకాదు. మీ నాన్నవాళ్ళు ఏమీ అనుకోరని తెలుసు. మరి ఎందుచేత శృంగారపోతున్నాను. నేను వెళ్తాను భయం లేకుండానే మాట్లాడుతాను. నువ్వుచూస్తావు. నీకోసమే వచ్చాననుకుంటావు. చురుకైనగా చూస్తావేమో! చూడవు. నాకు తెలుసు. సంతోషిస్తావు. కాని ఏమిటో భయం! దాన్ని విరికితనమంటానికి వీల్లేదు. అదో బెరుకు! ఎంచేతో ఏమో తెలియదు. అదొకరకమైన బలహీనత. ఇట్లా దాదాపు పదిహేనురోజులు గడిచిపోయినాయి.

ఒకరోజు సినిమాహాల్లో ఇంటర్వల్కి లైట్లు వెలిగినవెనక్కు తిరిగి చూద్దనుకదా, నువ్వు మీ అమ్మ నాన్నా ముటుంబం కన్పించారు. మీ నాన్నగారు పలకరించినప్పుడు నేను కొంచెం తడబడి పడ్డాను. వచ్చి ఇన్నిరోజులైనా ఇంటికెందుకు రాలేనని కొంచెం కోపగించుకొన్నట్లు మాట్లాడారు. నీ వైపు చూశాను. నీకళ్ళు చెప్పడేలాడాయి. నీరొక్కటే అలిసిపోయిన

పువ్వులా పున్నాయి నీకళ్ళు. నేను కళ్ళతో తే మించమన్నట్లు చూశాను. బుజ్జగించాను. సన్న మీస కూర్చున్న వసుసహో కూర్చోమన్నాడు మీనాన్న. మళ్ళీ సినిమా మొదలయింది. నాకు సినిమా కన్పించటం లేదు. నువ్విందాక జాలిగా బాధగా చూడటమే జ్ఞాపకం వస్తోంది. నాకోసం నువ్వింతకాలం ఎదురు చూస్తూ పున్నావని నాకు తెలియలేదు సుమా! నే నెంత వెర్రి వాణ్ణి! ఇంతకుముందే నీ దగ్గరికి రాకపోవటం ఎంత పొరపాటు! నువ్వెంత నొచ్చుకొన్నావో! నిన్ను దగ్గరికి తీసికొని నీ అలిసిక కన్నుల్ని ముద్దుపెట్టుకుందామనిపించింది. మీ నాన్న కవతగా కూర్చున్న నీవైపు చూశాను. ఆ చీకట్లో నువ్వు నువ్వైతే చూస్తున్నట్లున్నావు. నీకూ సినిమా పట్టలేదు.

హాల్లోంచి బయటికొచ్చాక 'మా ఇంటికి వెళ్దాం రావయ్యా' అన్నారు మీనాన్న.

నా కెందుకో మళ్ళీ ఇదనిపించింది. 'రేపొస్తాలోడి నేనెంకా భోజనం చెయ్యలేదు' అన్నాను. అదేం సమాధానమో!

'మా ఇంట్లో భోంచేద్దుకుగాని' చదివేవాని అన్నావునున్న.

ఆ మాట సన్న రమ్మని కొంగలించుకుంటున్నట్లుంది. 'నేనేం మాట్లాడలేక పోయాను. మీరెంటు వచ్చాను.'

భోజనాలమందు నేను కొంచెం బెరుకుగా ఉన్నాను. 'సిగ్గుపడకు నాయనా' అని మీ అమ్మ అసటం 'లేదులేదు' అని

నేను సిగ్గుపడుతూ జవాబు చెప్పటం, నుస్ర్దా కలికేగా నవ్వుటం ఇట్లా పనిసార్లన్నా అయిందుకదూ!

నేను భోజనం ముగించి హాల్లో కొచ్చి కూర్చున్నాను. నుస్ర్దా కొంచెం సేపట్లో వచ్చేశావు. నాకోసం త్వరితంగా లేచి వచ్చాననిపించింది. ఇద్దరం ఎదురెదురుగా కూర్చున్నాం. నే నేమీ మాట్లాడలేక పోతున్నాను. నువ్వే కాస్తాగి అన్నావు 'ఊళ్లోకొచ్చి ఇన్ని రోజులయితే ఇవాల్టికే వచ్చారా?' అదీ సినిమాలో కనిపించబట్టి, మేం బలవంతం చేయబట్టి, లేకపోతే అసలు వచ్చేవారేనా?

నేను జవాబు చెప్పలేకపోయాను. ఇబ్బందిగా నవ్వాను తప్పుచేసిన వాడిలా.

నా సమాధానం రాకపోవటం చూసి 'అగలు మేం జ్ఞాపకం ఉన్నామా?' అన్నావు.

నే నాగలేక పోయాను 'అట్లా మాట్లాడకండి. నాది పొరపాటు' అన్నాను.

'అయ్యో! అంత మాటొద్దు... పోన్లేండి ఇవాల్టికే నా వచ్చాడు.' నేను కాలేజీలూ తెరిచినప్పటినుంచి ప్రతిరోజూ మీ రొస్తారనుకునేదాన్ని అన్నావు.

నాలో ఒకరకమైన పులకరింపు కలిగింది. నేను కృతజ్ఞతగా నవ్వాను అంతలో మీనాన్న వచ్చి పేపరుతీసికొని వసా

రాలో ఉన్న కుర్చీలోకి చేరాడు. నువ్వు మీరామ్మ తీసికొచ్చి ఇచ్చిన ఆకులక సున్నంరాస్తున్నావు. నువ్వు ఆకుల ఈనలుతీస్తూ మధ్యమధ్య నన్ను చూసి నవ్వుతున్నావు. కొంచెం సిగ్గుపడినట్లు నవ్వావు. ఎందుకో ఆరాత్రి ఇంటికి వెళ్ళి ఆలోచించుకుంటేగాని తెలిసిందికాదు. నువ్వేదన్నా మాట్లాడితే బావుండుననిపించింది. పోనీ నేనే మాట్లాడుదామనుకొన్నాను. ఏం మాట్లాడాలో తెలిసిందికాదు. మీనాన్న పేపరు చూస్తున్నాడో మన్న చూస్తున్నాడో అంతకంటే తెలిసిందికాదు. పేపరు చూడ్డం ఆపేసి మీనాన్న ఆకువేసుకోటానికి మన దగ్గిరికి వచ్చారు. ఆయన మా పెద్ద వాళ్ళ గురించి కుటుంబం గురించి అడిగారు. ఇంటిపేరు వివరాలు అడిగారు. ఎక్కడో దూరపు బంధుత్వం కలిసిందని, సంతోషించారు. నిజమే! నాకూ సంతోషం వేసింది. నాకు నువ్వు ఆకు లిచ్చావు. ఆనందంగా వేసుకున్నాను. అందులో ఏం పెట్టానో అంత అమృతమయంగా ఉన్నాయి. నువ్వు ఆకులు నములుతూ మధ్యమధ్య నాలుక బైటపెట్టి పండిందో లేదో అని చూసుకున్నావు. అందులో నన్ను చూసి వెక్కిరింపుకూడా ఉంది. ఎర్రని నీ పెదవులు మెరుస్తున్నాయి. తాంబూలం అదృష్టవంతురాలు! కళ్ళుచికిలించి చిలిపిగా నవ్వావు. నేను పెదవి నొక్కపట్టి మూగగా బెదిరించాను. మూగగా ఒకళ్ళ కొకళ్ళం కవ్వించుకుని నవ్వుకున్నాం. నీ తాంబూలం పెదవులపైన నవ్వులు చిందులు తొక్కుతున్నాయి. అట్లానిన్ను చూస్తూ కూర్చుంటే చాలు. ప్రపంచంలో నాకింకేమీ అక్కరలేదనిపించింది. టైం

తెలియలేదు. మీ నాన్న ఆవులిస్తూ లేచారు. ఇహ బావుండదని నేనూ లేచి 'వస్తా' నని చెప్పాను. 'తరుచు వస్తూఉండు. పరాయి వాళ్లంకాదు' అన్నారు మీనాన్న. ఆమాటే మీఅమ్మ గుమ్మం లోంచి మళ్ళీ ఇంకోసారి చెప్పింది. 'శలవు' అని వాణిట్లో నడిచాను.

నడుస్తూ ఆలోచిస్తే నీకు చెప్పిరాలేదని తెలిసింది. ఎట్లా నీకు చెప్పటం! బయట తెల్లటి వెన్నెల! గేటు దాటుతూ ఒక్క సారి వెనక్కు తిరిగి చూశాను. కిటికీలోంచి నువ్వు గేటుపైపు చూస్తూ కన్పించావు. ఒక్కపరుగున కిటికీదగ్గరకొచ్చాను. 'నేను వెళ్ళనా' అన్నాను పంజిన నీ పెదవులపైపు చూస్తూ. నువ్వు కొంచెం కంగారు పడ్డావు. ఎవరై నా చూస్తూనేమో 'వస్తాను' అని కిటికీలో ఉన్న నీచెయ్యిమీద చెయ్యి వేశాను. నువ్వు సరస వెనక్కు లాగేసుకున్నావు. నీ ముఖంలోకి చూశాను. విచ్చిన పువ్వుల్లా నీకళ్లు. వెన్నెలలా నీ చిరునవ్వు! 'వస్తా' అని చెప్పి గేటు దాటుకున్నాను. గేటు దాటుతున్నప్పుడు నువ్వు కిటికీలోంచి చెయ్యివూపుతున్నావు.

నేను ప్రతి ఆదివారం మీ ఇంటికొస్తూ ఉండటం అలా వాటైపోయింది. నువ్వే అన్నావు ఒకసారి ఆదివారం మధ్యాహ్నం నువ్వొస్తావని ఎదురుచూడడం నాకు జీవితంలో ఓ భాగమైపోయిందని. ఆదివారం ఎప్పుడొస్తుందా అని వారమంతా ఆరాటపడేవాణ్ణి. పొద్దుపోయేదాకా మీ ఇంట్లో కబుర్లు చెప్పు

కుంటూ ఉండటం ఒకటికి రెండుసార్లు టీలు తాగటం మీ
దొడ్లో ఇద్దరం కలిసి చెట్లకి నీళ్లుపోయటం అలిసిపోయి పారి
జాతం చెట్టుకింద కూర్చొని విశ్రాంతి తీసికోటం నే నెప్పటికీ
మర్చిపోలేను.

ఒక ఆదివారం మధ్యాహ్నం నీకు జ్ఞాపకముందా, నేను
వచ్చేప్పటికి నువ్వు ఎప్పటిలాగా వసారాలో కూర్చుని నా
కోసం ఎదురు చూట్టలేదు. నేను కొంచెం ఆశ్చర్య పోయాను.
వసారాలో ఎవ్వరూలేదు. నేను కుర్చీలో కూర్చుని కాసేపు
పేసర్ తిరగేశాను. నువ్వు గదిలో పడుకుని ఉండాలి లేకపోతే
బైటికై నా వెళ్ళుండాలి అనుకున్నాను. ఎవర్నయినా అడుగు
దానుంటే ఎవరూ కన్పించటంలేదు. నాకు విసుగొస్తోంది.
అంతలో మీఅమ్మ ఆపక్క కొచ్చి 'ఎంతసేపయింది నాయనా'
వచ్చి అంది. గదిలోకెళ్ళి నిన్ను తేపింది. నువ్వు విసుక్కుంటు
న్నావు. నా మనస్సు కలక్కుమంది. నువ్వు నిద్రకళ్లతో వచ్చి
నా ముందు కూర్చున్నావు. నువ్వు ఎంచేతో ఉత్సాహంగా
లేవు.

‘ఒంట్లో బాగులేదా ?’ అన్నాను.

‘బాగానే ఉంది’ అని తుంచినట్లు సమాధానం చెప్పావు.

నాకు ఆ సమాధానం గుచ్చుకుంది. ఈ నిరాశరణ
ఎందుకో తెలియలేదు. నేను చులకనై పోతున్నా నేమోనని అను

మానం. నేను వచ్చి నీకు ఇబ్బంది కలిగిస్తున్నా నేమో ! నేను కుంగిపోతున్నాను.

‘కాఫీ తీసికెళ్ల వేమో ?’ అంది మీ అమ్మ ఇంట్లోంచి.

‘ఉ’ అని విసుగ్గా లేచివెళ్ళావు నువ్వు.

నాకు ఛెళ్ళుచ చరిచినట్లయింది. లేచి వెళ్ళిపోదామనుకున్నాను. అంతలో నువ్వు కాఫీ కప్పుల్లో వచ్చావు. ఒకటి నాముందు పెట్టి తీసుకోమన్నా నా అసకుండా నువ్వు కాఫీ తాగు తున్నావు. ఎంత నిర్లక్ష్యం ! నేను కాఫీ ముట్టుకోలేదు. నాకు లోపల కోపం రగుల్తోంది. నువ్వు తాగుతూ సగంలో ‘నువ్వు కాఫీ తీసుకోలేదేం ?’ అన్నావు. ఆ అడగటం ఆధోరణి నాకు గౌరవంగా కన్పించలేదు.

‘నేనుప్పుడే తీసుకొచ్చాను’ అన్నాను.

‘పర్వాలేదు. ఇంకోసారి’ అన్నావు నువ్వు. ఏమిటి ఏదో ఆజ్ఞలాగా. నాకు చెడ్డకోపం వస్తోంది. కప్పు విసిరేద్దామనుకున్నాను. తమాయించుకున్నాను. కానీ అని కాఫీ తాగాను. ఎవ్వరం కాసేపు మాట్లాడలేదు. నాకు చిరాగ్గాడింది. నిశ్శబ్దం దుస్సహంగా ఉంది.

‘ఏమిటి అలావున్నావు’ అన్నాను.

‘ఏం బాగానే వున్నా నే’ అన్నావు రెప్పలాజిస్తూ.

నాకు చాచి కొద్దామనిపించింది. క్వీన్ విక్టోరియాలా ఆ సమాధానమేమిటి? నాకు నవ్వొచ్చింది. నీమీద నాకు కోపమేమిటి? నవ్వులాటలోకి దింపాను.

‘ఇవ్వాలి నాకేదో కొత్తమ్మాయి దగ్గర కూర్చున్నట్లుంది’ అన్నాను.

‘ఉహు’ అని కొంచెం నవ్వావు. నాకొకొంచెం ఊరట కలిగింది.

‘సినిమా కెళదామా’ అన్నాను.

‘ఉహు’ అని తలతిప్పావు.

‘ఏం?’ అన్నాను.

‘ఇప్పుడుకాదు. ఇంకోసారి అన్నావు.

ఈ ముక్తసరి సమాధానాలు ఈ ధోరణి నాకేమీ అర్థం కావటం లేదు. నేనెంత ఆపుకుందామనుకున్నా కోపం ఆగటంలేదు.

‘ఇవ్వాలి పొద్దుట నువ్వెవరిమీద యుద్ధం చేశావ్... అదే ఎవరితో పోట్లాడావ్?’ అన్నాను.

‘నే నెవరితో పోట్లాడలేదు. అయినా నే నెందుకు పోట్లాడుతాను?’ అన్నావు.

‘అహ. పోట్లాడం పెద్ద నేరమేంకాదుగా. పైగా హక్కు కూడాను.’ అన్నాను.

‘పోట్లాడాల్సిన అవసరం నాకేంలేదు’ అన్నావు.

‘బహుశా నే నొచ్చాకే ఆ అవసరం కలిగిఉంటుంది.’ అన్నాను. నువ్వు కళ్ళు పైకెత్తి చూశావు’ అంతే నీతో నేను పోట్లాడుతున్నానా?’ అన్నావు.

నాకు మరీ సవ్యాప్తాంది. ‘లేదు...ధోరణి అట్లావుంది.

‘నా ధోరణి అంత. ఆ సంగతి నీ కీపాటికి తెలిసే ఉండాలి’ అన్నావు పెద్ద గొంతుకతో.

‘తెలిసింది...తెలిసింది...హోజూ కొన్ని కొత్తరంగులు...’

‘రంగులా...రంగులేమిటి...ఏవిటా మాటలు రావం?’ నువ్వు రెచ్చిపోయి అడిగావు.

నేను తెల్లబోయాను. నీకంత కోప మెందుకొస్తుందో తెలియదు. నువ్వు కావాలని నాతో పోట్లాడుతున్నావేమో అనిపించింది.

‘సారీ సుశీ!...ఏదో అనేశాను’ అన్నాను.

‘అనటమే నీవంటు. బాధ నీదికాదుగా’ అన్నావు.

నాకు చిర్రెత్తుకొచ్చింది. 'ఏమిటి సుశీ! ఎందుకట్లా అచవస రంగా కెలుకుతావు. నీ కిష్టం లేకపోతే నన్ను పెళ్ళిపోమ్మో. చెప్ప రాదూ' అన్నాను.

అంతలో మీనాన్న వసారాలో కొచ్చారు! 'అమ్మాయి! బావనుంచి ఉత్తరం వచ్చిందా' అంటూ.

నువ్వు కొంచెం తుళ్ళిపడ్డావు. కంగారు పడుతూ 'ఆ... ఆ' అన్నాను.

'వాడి అడ్రస్ మారిందటగా చెప్పు ఉత్తరం రాయాలి' అన్నారు మీనాన్న.

నువ్వింకా కంగారు పడుతున్నావు. భయంగా ఒక రెప్ప పాటు నావైపు చూసినట్లు జ్ఞాపకం. లోపలికెళ్ళొచ్చి మీనాన్నకి చెప్పాను 'శేఖరం... హైదరాబాద్ అంటూ!...'

మీనాన్న లోపలి కెళ్ళారు. నాకిప్పుడు కొంచెం అర్థమవుతోంది. ఈ నీ వాలకానికి కారణం. మీబావ శేఖరం నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. ఏం రాసుంటాడు? వెనకెప్పుడో మాటల సందర్భంలో మీనాన్న చెప్పినట్లు జ్ఞాపకం. ఆయన చెల్లెలకొడుకు హైదరాబాద్ లో ఇంజనీరింగ్ చదువుతున్నాడని. నాకు అనుమానం వేసింది. బాధకల్గింది. నీధోరణి, నీమూలం నాకు మరీ విచారం కల్గిస్తోంది. నిన్ను కావాలని కదిలించాను.

ఆఖరి ప్రేమ లేఖ

‘మీ శిఖరం బి.ఇ. పూర్తయిందా?’ అన్నాను.

‘నానోట శిఖరం పేరు రాగానే నువ్వు ఉరికిపడ్డావు.
‘ఇంకా లేదు’ అన్నావు.

‘ఇప్పు డే ఇయర్?’ అన్నాను.

‘ఏదో పోనిద్దూ’ అన్నావు.

‘నేను తట్టుకో లేకపోయాను. ఏమిటి నాకీ అవమానం?
నేనేం తప్పు చేశాను? నువ్వు నాకు దూరిమైపోయావ్వా వేమో
అన్న అనుమానం గుండెలు పీకుతోంది. నేను నిన్ను పోలీస్
లేను... కానీ ఏం చెయ్యను... ఏమీ మాట్లాడ లేకపోయాను.
నువ్వు మాట్లాడలేదు. కాస్తాగి లేచి నిలుచున్నాను! క్షమా
చేస్తాను.

నువ్వు సమాధానం కూడా చెప్పకుండా తలూపావు.
నువ్వు పవ్వ లేదు. సంతోషంగా చెయ్యి ఉపలేదు. సాయంత్రం
కాలేదు... పారిజాతాలు లేవు. నేను నిద్రపోగా పచ్చి గూరలో
పడిపోయాను.

ఆరాత్రు భోజనం చెయ్యలేదు. తేల్లవార్లు నిద్రపట్టలేదు.
నా అనమానాలు నిజమా? నా సుఖీ నా కన్యాయుంచేస్తుందా?
ఇవే ఆలోచనలు. బుద్ధింతా నొప్పాయి. నువ్వెప్పుడో పా భువి.

ఉదయాన హోటల్ సర్వర్ కాఫీ తీసికొచ్చాడు. నేను పిలిస్తే పలక్కపోవటం చూసి తట్టి లేపాడు. ఒళ్ళు పట్టుకొని జ్వరం వచ్చిందన్నాడు. నిజమే ఒళ్ళు కాలిపోతుంది. బహుశా రాత్రికూడా జ్వరం ఉండి ఉంటుంది. నీకు కబురు పెద్దా మనుకున్నాను. మళ్ళీ ఆ ఆలోచన. తెంపుకున్నాను. కాఫీ తాగేసి మళ్ళీ కళ్ళు మూసుకున్నాను.

కాసేపటికీ నా నుదుటికి చల్లగా ఏదో తగిలింది. అది నీ చెయ్యి. నువ్వొచ్చావు... నాకోసం వచ్చావు... నన్ను చూడ్డాని కొచ్చావు... నేనెంత పొంగిపోయాను. నిన్న నీ అనురాగాన్ని అనుమానించానా... అయ్యోయ్యో! నువ్వు బాలిగా ఓదార్పుగా చూస్తున్నావు. నీ కళ్ళు బాధగా కొట్టుకుంటున్నాయి. నా ముఖమంతా నిమరుతున్నావు. నా మనసు హాయిగా ఊగుతోంది. ఈ అకస్మాత్ అమృతవర్షానికి తట్టుకోలేకపోయాను. నా కళ్ళంట కన్నీళ్లు.

‘వద్దు...వద్దు...’ అన్నావు నువ్వు ముఖం దగ్గరగా పెట్టి.

కాని కన్నీళ్లు ఆగటం లేదు. నువ్వు కొంగుతో పదే పదే తుడుస్తున్నావు. కాని కన్నీరు ఆగదు. నువ్వు గిజగిజలాడి పోయావు. ‘వద్దు...వద్దు’ అన్నావు. నా చురుకం పట్టకు

బుజ్జగించావు. నా తల ఒళ్లోకి తీసికొన్నావు. నా కన్నీటి పెన
వులు ముద్దుపెట్టుకున్నావు. నీ ముఖంమీద కూడా కన్నీరు.
నన్ను మరీ దగ్గరికి తీసికొన్నావు.

నేను ఆపుకుని ఆపుకుని అన్నాను '...సుఖీ...నా కన్యా
యం...చెయ్యవుగా...'

'అయ్యో...ఒద్దు...' నన్ను గట్టిగా హత్తుకున్నావు...
నీ కన్నీటి ధారల తడి నాకు తెలుస్తోంది. నీవెచ్చటి పెనవులు
నన్ను పదేపదే తాకుతున్నాయి. 'వద్దు...మర్చిపో రామం...
నిన్న అలా అయిపోయింది... నా మనసు బాగులేదు...'
అన్నావు.

అబ్బ! నీ మనసు ఎంత తేలికైంది. నీ కాగితల్లో ఒదిగి
పోయాను చిన్న పిల్లాడినైపోయి ముఖాన్ని నీ వక్షాల్లో దాచు
కున్నాను.

నాలుగురోజుల తర్వాత మా ప్రాంతికి వెళ్ళాల్సి వచ్చింది
నీకు చెప్పటానికి మీ ఇంటికొచ్చాను. 'నేనూ రానా' అన్నావు
నువ్వు. 'తప్పకుండా' అన్నాను. ఆమాట నాకు ముందే తట్టలేదే
నేనే అడిగేవాణ్ణి అనుకున్నాను. కాని మీఅమ్మ నాన్న పంపు
తారో లేదోనని అనుమానం. ఎంతచెడ్డా వెళ్ళికావలసివదానివి
గదా! బహుశా నీ ఉత్సాహంచూసి కాబోలు వాళ్లు అంత
అభ్యంతరం పెట్టలేను.

మా అమ్మ నిన్ను చూసి ఎంత సంతోషించింది! ఆ ఇంటికి ఏ ఆడపిల్లవచ్చినా ఆవిడకి కోడలులా కన్పిస్తుంది. ఆ పిల్లతోటి ఆ ఇంటి వ్యవహారాన్నీ చెప్పుంది. ఆ ఇంటి బాధ్యతాన్నీ అప్పగిస్తున్నట్లు మాట్లాడుతుంది. నువ్వు అక్కడున్న నాలుగు రోజులు ఆ ఇంటి కొడలివే ననిపించావు. నువ్వు వంటలో ఆవిడకి సాయం చెయ్యటం ఆవిడ నిన్ను ఏ చిన్నపనీ చెయ్యనివ్వకుండా చూడడం నాకు చాలే సరదాగా ఉండేది.

ఒకరోజు సాయంత్రం ఇద్దరం కృష్ణలో పడవ పీకారు కెళ్ళాం. ఆచిన్న డింగీలో ఎదురెదురుగా కూర్చున్నాం. రయ్యిన గాలివాలుకి నీళ్లని లోసుకొంటూ ముందుకెళ్ళిపోతోంది డింగీ. ఆ నల్లటి నీళ్ళని, మన్నిదాటి పోతున్న తెలుచావ పడవల్ని సూరంగా ఉన్న ఇసుక తిన్నెల్ని మానంగా చూస్తున్నావు నువ్వు. సంధ్య కిరణాలు నీమీదపడి మెరుస్తున్నాయి. ప్రశాంత నదీ సుందరిలా వున్నావు నువ్వు. అబలు అలలుగా పొంగుతున్న జాలులా ఉంది నా మనస్సు.

అంతలో ఉత్తరాన ఉరిమింది. నా కెండుకో శయమే సింది. ఇద్దరం అటు చూశాం. నల్లగా మబ్బులు కమ్మకుండు న్నాయి. పడవ ఒడ్డుకు చేర్చమన్నాను. సన్నగా తుంపర ఆరంభమైంది. తొందరగా రేవులోకి పోనిమ్మన్నాను సరంగుతో. గాలి పెడసరంగా ఉంది. సరంగు ఆ గాలిలో పడవని రేవుకి వచ్చించటానికి యాతన పడున్నాడు. జల్లు పెద్దదైంది. దబదబ నరం

కుమారాని. ఇదగల ఒకపక్క కొచ్చి కూర్చున్నాం. వర్షం జోరే
 కువయింది. వీరిగో తాటాను గొడుగుకూడా లేదు. తన
 పోయినాం ఇద్దరం. దగ్గరగా జరిగి కూర్చున్నాం. నేను సరంగుని
 తొందర చేస్తున్నాను. అతన్ని కంగారు పెట్టడంవల్ల ప్రయోజనం
 లేననపించింది. చీకటి పడుతోంది. వర్షంమరీ ఎక్కువయింది.
 ఆకానంలో ఉరుములు ఎరుకుగా సల్లగా అవతలాడ్డు కస్పించని
 కృష్ణ. పెన ధారాచూరంగా వర్షం. నాన మోదర్ని పూర్తిగా
 తగిలేసింది. కృష్ణ కుంభం, వానకూన, మాటలు సరిగా విప్పిం
 చటంలేదు. పడన వెళ ఉరుతుంది. ఇదగల మరీ దగ్గరగా జరి
 గాం. నిన్ను కాగిల్లో ఇచ్చుకున్నాను. నువ్వు కాగిల్ని బిగిం
 చావు. నీ భయపడుతున్న గుండె చప్పుడు నా గుండెకు సోకు
 తోంది. నువ్వు భయంతో మూసుకున్న కళ్ళని నా పెదవులు
 బుజ్జగిస్తున్నాయి. నువ్వు చదివే తట్టుకోలేక కాబోలు వణుకు
 తున్నావు. నిన్ను మరీ దగ్గరగా తీసికొన్నాను. ఆ చలిలో, ఆచీ
 కట్లో, ఆ వర్షంలో. ఆ కృష్ణ నడుమ, నా అరచేత్తల్లో నీ ఒ
 శ్చంతా నిమిరాను. పడన స్పీడు పోతోందన్న భ్యాసే నాకు లేదు.

ఆరాత్రి పన్నెండుగంటలకి ఇంకికిచేరాం. నువ్వు తూలిపోతూ
 నన్ను పట్టుకు నడిచావ్. గడసవ్వక చిమ్మిబుడ్డి పెట్టుకుని మా
 అమ్మ పొయ్యిలోనం ఎరుకుచూస్తోంది. మనం తలలు తుడుచుకుని
 బట్టలు మాపుకు భోజనం ముగించు కూర్చున్నాం. అన్నం
 చల్లగాఉంది. అమ్మ రాత్రికే వేరే కూరలు నీచే చెయ్యలేదు.

మధ్యాహ్నం కూరలే వడ్డించింది. నువ్వు అసలేం విప్పట్లులేదు. నాకు అమ్మమీద కోపమొచ్చింది. అవును ఆవిడకూడా పెద్దదై పోయింది!

వర్షం తగ్గలేదు. ఇంకా ఆపకుండా గొల్లున కురుస్తోంది. నువ్వు అదేపనిగా తుమ్ముతున్నావు. అసలు మాట్లాడటంలేదు. నీ కేవలినా చేస్తుండేమోనని భయంవేసింది. అమృతాంజనం రాసుకుని పడుకోమన్నాను. నీకు మంచి రగ్గుకూడా లేదు. నీన్న బాధపెట్టున్నానే అనిపించింది. కాని ఏం చేస్తాను? అలాగే పడుకున్నాను. ఒకరాత్రివేళ లేచి చూద్దనుకదా నువ్వు కూర్చుని జోగుతున్నావు. పక్క చుట్టేసి ఉంది. నీచుట్టూ బొట్లు బొట్లుగా నీళ్ళు పడుతున్నాయి. ఇల్లు కురుస్తోంది.

‘ఇలాంచి పడుకో సుఖీ!’ అన్నాను.

‘అవసరంలేదు. నద్దుకుంటాను.’ అన్నావు ఆ సమాధానంలో విసుగు, కరుకుతనం. నే నింకేమీ మాట్లాడలేదు.

మర్నాడు నాకు మొరకువ వచ్చేప్పటికి ఎనిమిదయింది. నువ్వు అప్పటికే ప్రయాణమయి సిద్ధంగాఉన్నావు. నేను ఆశ్చర్యపోయాను. ‘అప్పుడే వెళ్తావా?’ అన్నాను.

‘అవును. వెళ్ళిపోతాను’ అన్నావు నువ్వు ముక్తసరిగా.

నువ్వు ముఖావంగాడన్నావు. నేనింకేమీ మాట్లాడలేక పోయాను. ఆ మాసంతోలే నన్ను బస్సెక్కించాను. నేను పట్నం వచ్చాక నువ్వు మామూలుగా సవ్యతామాట్లాడటంచూశాక కాని నా మనసు కుదుటపడలేదు. కాని నీమాట్లాడే అప్పుడప్పుడు కన్పించే రిజర్వేషన్ కి మూలం ఆనాటి మాసమే అని పిస్తుంది.

ఆరోజు...నా దురదృష్ట ఘడియలు మొదలయినరోజు...ఆ సాయంత్రం సిక్స్ టు షెల్టామనుకున్నాం. నేను ఐదు ఐదున్నరకే మీ ఇంటికొచ్చాను. ఇల్లు హడావుడిగా ఉంది. చుట్టాలు వచ్చిసట్లున్నారు. బయట సామాన్లు పెట్టివున్నాయి. హాల్లో నువ్వు కన్పించలేదు. మీ నాన్నగారు ఏవో కాగితాలు చూసుకుంటున్నారు.

'రావోయ్...రా...మా శేఖరం హైదరాబాద్ నుంచి వచ్చాడు' అని కుర్చీచూపించి మళ్ళీ ఆయన కాగితాలుచూసుకోటంబో పడ్డారు.

ఎందుకో నాగుండె అసవసరంగా కొట్టుకుంది. లోపలినుంచి నీ సవ్య తెరలు తెరలుగా విప్పిస్తోంది. ఏదో కొత్తగొంతు మాటలు వినొస్తున్నాయి. ఎంతసేపటికీ నువ్వు లోపల్నించి రాలేదు. ఇదివరకు నువ్వు హాల్లో కన్పించకపోతే సరాసరి గదిలోకి వచ్చేవాణ్ణి. ఇప్పుడు అలా రావటానికి భయపడ్డాను.

మీ అమ్మ హాల్లోకి వచ్చి సన్ను చూసి వెళ్ళింది. నేనొచ్చానని ఆవిడ చెప్పిందో లేదో తెలియదు. నువ్వు మాత్రం ఊహించుకోలేదు. మీనాన్న కూడా మాట్లాడకుండా కాగితాలు చూసుకుంటున్నాడు.

ఓ పావుగంట తర్వాత ఏదో తీసికెళ్ళడానికి హాల్లోకొచ్చి సన్ను చూశావు. 'ఓ! రామం! ఎంత సేపయింది వచ్చి?' అన్నావు.

'ఇప్పుడే' అని లేచొచ్చాను.

నీముఖం అంత సంతోషంగా లేదు. నీళ్ళు సన్ను కోంచేం అయిష్టంతో చూస్తున్నట్లునిపించింది.

'ఇవ్వాలి చుట్టాలొచ్చారు రామం! పిచ్చర్ పోగ్రాం పడదు' అన్నావు నువ్వు నేలచూస్తూ.

నేనేమీ మాట్లాడ లేకపోయాను. చుట్టాలూ-బోనలొచ్చాడని చెప్పొచ్చుగా. సన్ను చూపించి పరిచయం చేయొచ్చుగా అనుకున్నాను. కాస్తాగి తీసుకున్న మాగజెట్లు పలుపుతూ 'నే వెళ్తా' అన్నావు. అంటే సన్ను వెళ్లిపోమ్మనేగా అర్థం. ఇక నేనుండ లేక పోయాను. నేనే సమాధానం చెప్పలేదు. నువ్వు అలాగే నుంచున్నావు ఇంకా వెళ్లేదేం అన్నట్టు. కావాని నా బొమ్మ

గీసి ఆ చేతుల్లోనే ఎందుకు చెరిపేస్తున్నావో అర్థంకాలేదు. నేను వచ్చేశాను. అదే మొదలు మనం దూమైపోవటానికే.

ఆ రాత్రి నాకు నిద్ర పట్టలేదు. ఆ మర్నాడు ఆదివారం. నేను పెందలాడే మీ ఇంటికొచ్చే రోజు. వెళ్లనా వద్దాఅని మధన పడ్డాను. ఆలస్యంగా నాలుగింటి కొచ్చాను. హెల్లో మీ అమ్మ ఎమర్లై 'సినిమాకి వెళ్ళాను నాయనా!' అంది. నేను కుంగిపోయాను. ఎవరెవరు వెళ్లారో చెప్పక్కర్లేదు. నేను తిరిగొచ్చేస్తుంటే 'ఉండు. కాఫీ తీసుకు వెళ్తుగాని' అంది మీఅమ్మ. ఇష్టం లేకపోయినా మర్యాదగా ఉండనిని కాఫీతాగి పచ్చేశాను. పార్కులో తెగ తిరిగాను. అక్కోక చెట్లచాటున కూర్చుని వ్యధ పడ్డాను. కళ్లలో నీళ్లు తిరిగినై. సన్నెందు కంట గొర్గాక్షిణ్యంగా తోసేశావు? మనసు కుదుర్చుకోడానికి అనకాశమే లేకుండా ఉన్నట్టుండి నన్ను బయటికి పొమ్మనటం న్యాయమా? పొద్దు పోయాక పార్కు బయటికి నడిచొచ్చాను. రోడ్డుకవతలగా నువ్వు కన్పించావు. నీ పక్కనే నూలులో ఒకతను బహుశా మీ బావ. ఇద్దరూ ఒకే రిక్షాలోకెళ్ళి పోయారు. నా గుండెలు ఏకే నట్లంది.

ఆ రాత్రి నేను భోజనం చెయ్యలేదు. నాకు సర్వం శుభ కిందై పోతున్నట్లునిపించింది. ఇంత బాధలోను ఇన్ని అనుమానాల్లోనూ ఒక్క విషయం అనిపించేది నువ్వు నన్ను కాదన లేవని. అదే ఊరట. అదే నా ఆశల ఊపిరి. నాలుగు రోజులగా కా మీ

ఇంటికి రాలేదు. నేను బయటికి పోలేదు. ఒకరోజున మీ నౌక రొచ్చిచెప్పాడు అయ్యగామపిలుస్తున్నారని, ఎందుకో అర్థంకావేదు. నేను వచ్చేసరికి హాల్లో మీనాన్న, మీబావ కూర్చుని ఉన్నారు. మీనాన్న పరిచయం చేశాడు. మీ శేఖరం మంచి సూట్లో నీట్గా ఉన్నాడు. నేను అతనితో అందంగానూ లేనూ, ఎప్పుడు సూట్లు వెయ్యలేదు.

హైదరాబాద్లో మా చుట్టాలెవరో నన్నుగురించి అడిగారుట. చూద్దామని కబురు పంపించారు. శేఖరం తిరుగు ప్రయాణం కట్టాడు. స్టేషన్ కి అంతాకలిసి వెళ్ళాం. అతను వెళ్ళిపోయి న్నాడంటే నాకెంతో హాయినిపించింది. ట్రైన్ కదిలేమందు సుప్రస అతని నీట్ దగ్గరగా జరగటం మీ రిద్దరూ సన్నగా మాట్లాడుకోటం నాకు గుచ్చుకుంది. నేను అతన్ని చూసి అనూయ పడ్తున్నానేమో! మీ రిద్దరూ మాట్లాడుకోటం ముఖ్యంగా అంత ఆత్మీయంగా - చూసి సహించలేక పోతున్నాను. దానిక్కారణం ఒక్కటే. నీయందున్న గాఢమైన కోరిక. దాని కేమాత్రం భంగం కలిగినా నిర్భరించుకోలేక పోతున్నాను. కాని ఓ పిచ్చిసమ్మకం నా సుఖీ నన్ను కాదనదు... సుఖీ నాది...

ఆ తర్వాత కలుసుకున్నప్పుడు అడిగాను నిన్నూ. 'శేఖరం వచ్చిసప్పుడు నన్ను నలు మర్చిపోయావే? అని సవల్లో పెట్టి.

'అదికాదు రామం. రాకరాక వచ్చాడు. అక్కడికి ఇక్కడికి వెళ్దామనేవాడు. ఎంటర్ టెయిన్ చెయ్యాలిగదా! కాని

ఎక్కడికి వెళ్తున్నా నువ్వు జ్ఞాపకంవచ్చి బాధ పడేదాన్ని. కాని ఏంచేస్తాను చెప్పు' అన్నాను.

'పోనీ' అన్నాను. నా మనసు పావురంలా హాయిగా ఎగురుతోంది.

'శేఖరం మంచివాడుకదూ?' అన్నాను.

'చాలా మంచివాడు. సంస్కారం ఉన్నవాడు. ఎంత ఎంగేజింగ్గా మాట్లాడుతాడని-ఛార్మింగ్ ఇంగ్లీష్' అన్నాను.

నేను ఆవిషయం ఆసి టాపిక్ మా క్చేశాను. మనపెళ్ళి సంగతి నిన్ను స్పష్టంగా అర్థమేదామనుకున్నాను. కాని అంతలో మీ నాన్న సిలిచారు. నువ్వెళ్ళిపోయావు. నిన్ను త్వరలో... వెంటనే ఆప్రశ్న అడగాలని... నీ నుంచి స్పష్టంగా సమాధానం అంకకోవాలని తొందర పడుతున్నాను. ఎప్పుడడుగుదామనుకున్నా ఏదో అడ్డంకు వచ్చేది. అట్లా వారం గడిచిపోయింది. ఎంత లేదనుకున్నా ఈ వారంరోజుల నీ నడవడి పరిశీలి నే నువ్వు నాతో వెనకటంత చనువుగా లేవు. అయినా నే సంతగా బాధ పడలేదు. నీవు నాదానివి. ఆ సోగకళ్లు నావి. ఆ ఎర్రటి చిట్టి పెదవులు నావి. నీ చేతులు నన్ను కాగలిస్తాయి. నీ జడలో పువ్వుల్ని నేను సమాశ్వాసిస్తాను. నీ వెచ్చటి వక్షాల్ని నాగుంకి డెహత్తుకుంటాను. నీ ముంగుటల్ని నిద్రితాను. నీ పక్కన

పడుకుని ఆకాశాన్ని చుక్కల్ని చూస్తాను. బ్రతుకులో ప్రతి
క్షణాన్ని నీతో కలిసి అనుభవిస్తాను - ఇలాతప్ప ఇంకొకరికంగా
జీరగటానికి నీలేకు.

ఆ మర్నాడే మీరంతా హైదరాబాద్ వెళ్ళారు. మళ్ళీ
నా అనుమానాలు మొదలు.

హైదరాబాద్ వెళ్లి ఉత్తరాలు రాస్తానన్నావుగనూ!
వాటికోసం రోజూ ఎదురు చూసేవాణ్ణి. నువ్వు రెండుతరాలు
రాశావు. ఈరోజు చార్మినాద్ చూశాం. ఈ నాయంత్రం టాంక్
బండ్ ని వెళ్ళాం. ఇవ్వాలి గోల్కొండ వెళ్ళాం. నీచదువెలాడింది-
ఇవ్వ. ఇవేనా నువ్వు రాయాల్సింది? ఉత్తరాలు చించేద్దామని
పించింది. ఏదో కొత్తగా పరిచయమైనవాళ్ళకి రాసి ఉత్తరాలా
ఉన్నాయని రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ నాకు మరి దూరమైపోయి
న్నాననిపిస్తోంది. పరీక్షలకి అసలు చదవలేదు. నిండు నేర రోజులు
మీరు హైదరాబాద్ లో ఉన్నప్పుడు నే నిక్కడ సిచ్చివాణిలా
తిరిగాను. మీరు తిరిగొచ్చారని మీ బంధువంకడు బజార్లో
చెప్పాడు. పనుగెత్తుకుని మీ ఇంటి కొద్దామనుకొన్నాను. అత
గాడే నీ పెళ్ళి శుభలేఖకూడా చూపించాడు.....అదే నా
నెత్తిన పిడుగు.....

నువ్వు శేఖరాన్ని పెళ్ళి చేసికొంటానికి నిర్ణయించు
కున్నావు. బహుశా అతన్ని చేసికొంటేనే ఎక్కువ సుఖవడతా

ననుకొని ఉండొచ్చు. హాయిగా బోలెడంత ఆస్తి కారు పెద్ద ఉద్యోగం. నన్ను చేసుకొంటే ఏముంది? ఆ పల్లెటూర్లో ఆపాత ఇంట్లో ఉంటూ గోల్లొనూ ముబ్బల్లొనూ పశి తిరగటమేగా. అయితే నాకెందుకంత ఆశపెట్టావ్. నువ్వు నాదానివే అన్నట్లు ప్రసరించావే. ఉన్నట్టుండి నాకుత్తొక ఎంచుకు కత్తిరించావ్?...

అయిపోయింది సుశీ...అయిపోయింది. పువ్వులు వాడ పోయాయి. పెళ్ళికి వెలుగురేకలు పాలి పోయాయి. బతుకులో జీవంపోయి శవంలా నేను బ్రతకలేను. ఎవరి చుట్టూ నా బ్రతుకంతా చుట్టుకుని అదే జీవితానికి పరమార్థమని నమ్ముకున్నానో వాళ్ళు జీవించటం వ్యర్థం...

వెళ్ళిపోతాన్నాను సుశీ... వెళ్ళిపోతాన్నాను... నిన్ను విడిచి...ఈ లోకాన్ని విడిచి...పువ్వుల్ని, సుఖాల్ని, ఆనందాల్ని ఈ లోకాన్ని విడిచి వెళ్ళిపోతాన్నాను. నా ప్రేమకు ఈ ఆగని కన్నీళ్ళు సాక్షి. నా పగులుపోన్న గుండెలు, తెగుతున్న నరాలు, వణికిపోయే నా శరీరం... ఇవే సాక్షి...నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను సుశీ...నిన్ను ప్రేమిస్తూ హాయిగా వెళ్ళిపోతాన్నాను...

అహగో...ఆ సీసాలో విషం...కాదు అమృతం... నా వ్యధిని...ఈ బతుకు బగువుని తొలిగించి విముక్తి నిచ్చేది. ఒక్కసారి లేచి నుంచున్నాను. గదంతా కలయ చూశాను. బయటి

కెళ్ళాను. అసంతోషమైన ఆకాశాన్ని చూశాను. కొన్ని కోట్ల చుక్కలు నన్ను పలకరించాయి. చీకట్లో పట్నంలోని మేడలు అందూలో మినుకు మినుకు మంటున్న దీపాలు కన్పించాయి.

గదిలోకొచ్చి ఆసీసా తీసికొన్నాను. ఇంకొక్కనిమిషం... సుశీ ఒక్కనిమిషం...అమ్మ జ్ఞాపకంవచ్చింది...అమ్మ...నేను కోడల్ని తీసికొస్తానని...మనవల్ని కంటాననిఎదురుచూస్తుంది... నిమిషం అయిపోతోంది...ఇంక పదిసెకన్లు...తొమ్మిది..... ఆసు...రెండు...

కిందినుంచి కెవ్వున కేక...సీతారామయ్య పెద్దగా అరుస్తున్నాడు. ఆయన భార్య మహాలక్ష్మి ఏడుపు...

గంట తర్వాత ఈ ఆఖరుపేజీ రాస్తున్నాను సుశీ. నేను క్రింద అరుపులు విని క్రిందకు పరుగెత్తాను. అక్కడ సీతారామయ్య కంగారు పడుతున్నాడు ఆయన భార్య ప్రసవించింది. భార్యకి ఏదో ఫిట్‌లాంటిది వచ్చింది. 'నేను డాక్టరు దగ్గరి కెళ్ళొస్తాను. మీరు చూస్తూ ఉండండి' అన్నాడు. 'సరే' అన్నాను.

నే నక్కడ చూశాను సుశీ! అప్పుడే ఈలోకంలోకి ప్రభవించిన శిశువుని. తామరాకుల్లో పెట్టిన గులాబీలా ఉన్నాడు

చంలో కొచ్చాడు. ఈ పువ్వుల్ని,
 శాన్ని ఈ సంధ్యల్ని అనుసరించటానికి
 ఈడటానికి ఈ లోయలో తిరగటానికి
 హాయిగా వేణువు వూదుకోటానికి, ఈ ప్రకృ
 తిసమవటానికి వచ్చాడు సుశీ...ఇప్పుడే వచ్చాడు...
 శేనే చూశాను...నేనే ముందుచూశాను...తనో పేరుపెట్టుకుని
 రేళ్ళు...బతకటానికి...లోకంలో సుఖాన్ని ఆనందాన్ని
 సాధించటానికి ఇప్పుడే ఓకొత్తమనిషి వచ్చాడు...

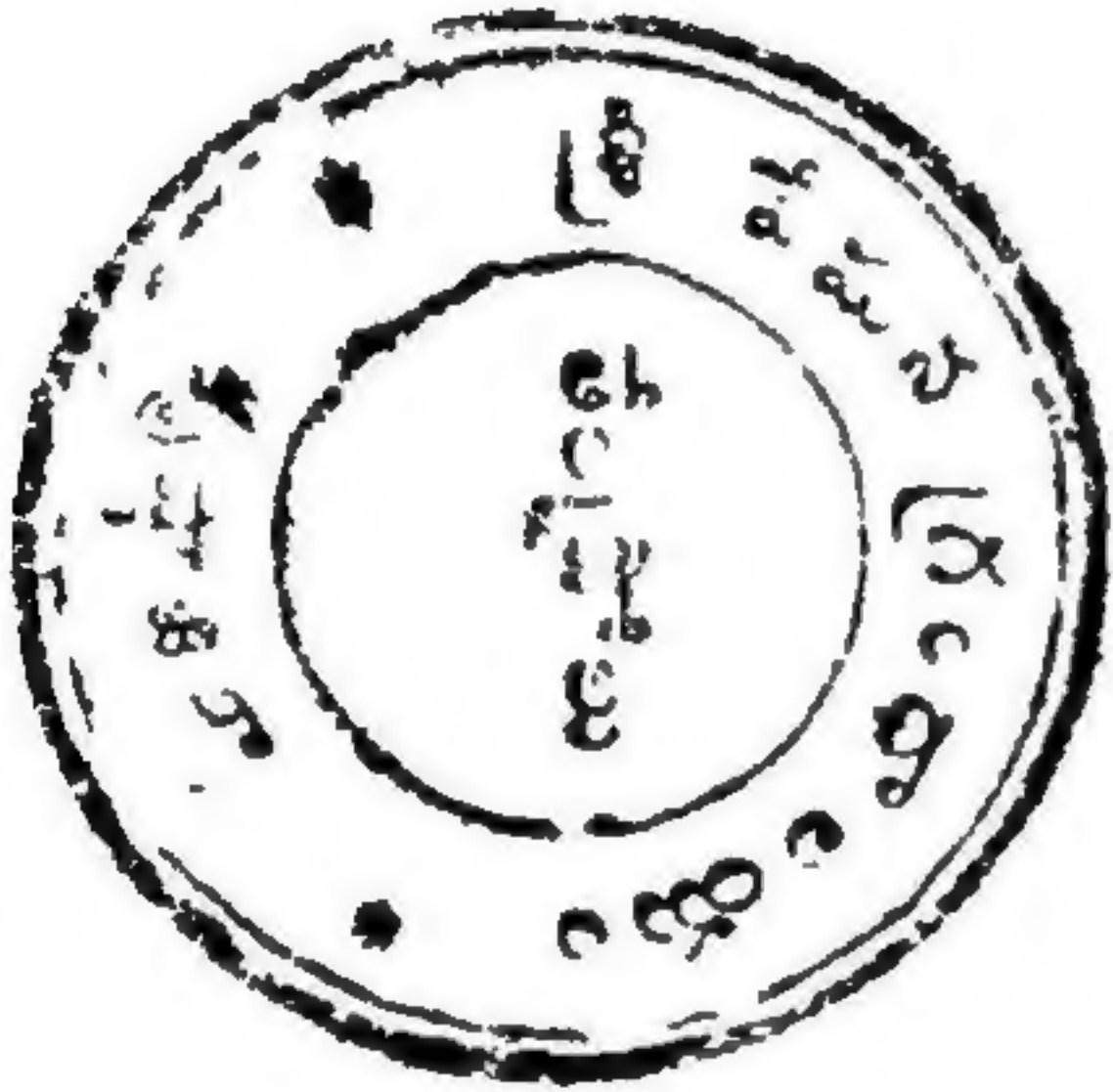
అతడు యా...యా...అంటూ అరుస్తున్నాడు. నేనూ
 ఈచల్లటి నేలమీద అడుగుపెట్టానోయ్ అని చెప్తున్నాడు. చిగు
 రాకు చేతుల్తో పెనుగులాడుతున్నాడు. పూరేకుల పెదవులల్తో
 అమృతం తాగుతున్నాడు.

'కంగ్రానులేషన్స్...విషంసక్సెస్...డాక్టరొచ్చేచ్చాడు.
 నేను పరుగెత్తుకొని పైకొచ్చేశాను.

నేను చావబోవటంలేదు. విషం సీసాని కిటిలోంచి వీధి
 లోకి విసిరికొట్టాను. రోడ్డుమీద పెళపెళా పగిలిపోయింది.

తెలవారబోతోంది. ప్రత్యాపంత
నృత్యం చేద్దామనిపిస్తోంది. ఒక్క వాక్య
చేస్తాను.

ఏదో ఒకనాడు నా పెళ్ళి శుభలేఖ నీకూ అరదేతా
శలవు.

‘రామం.’

BCI

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనావర్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA103B 102
పుస్తకం పేరు	ఊరి యెన్న లేని
తారీఖు	25/10/24
ముందు లభ్య	YES
వెనుక లభ్య	YES
మొత్తం పేజీలు	81
విద్ధ సైజు పేజీలు	NO
భాష పేజీలు	CI,8,BCI
లేవి పేజీలు	9-12
కయారు చేసినది	RUKSALA
పేజీలు విడదీసినది	RUKSALA
స్కాన్ చేసినది	RUKSALA
పరీక్ష చేసినది	NANDINI
పేజీలు సరిచూసినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యబడి	
కప్పులు	NO
పరిస్థితి	Good